

ชื่อวิทยานิพนธ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัย นายสุรชาติ นฤกุลธรรม **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. จำลอง นักพ็อน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย

ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ (2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ และ (3) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระหว่างวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ 12 แห่ง จำนวน 692 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 60 คน ครู อาจารย์ จำนวน 265 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 367 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ้

ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ (2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร และด้านคุณธรรม (3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิทยาลัยนาฏศิลป์

Thesis title: THE EXPECTED CHARACTERISTICS OF THE COLLEGE OF DRAMATIC ARTS ADMINISTRATORS

Researcher: Mr. Surachart Nukoontum; **Degree:** Master of Education (Educational Administration);

Thesis Advisors: (1) Dr. Jumlong Nugorn; (2) Dr. Somkid Promjuy, Associate Professor;

Academic year: 2003

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) study the expected characteristics of the college of dramatic arts administrators in the opinions of college administrators, teachers and students in dramatic art colleges (2) compare the expected characteristics of dramatic arts administrators in the opinions of college administrators, teachers and students in dramatic arts colleges and (3) compare the expected characteristics of dramatic arts administrators in the opinions of college administrators, teachers, and students in dramatic arts colleges located in different regions of the country.

The research sample totaling 692 persons from 12 colleges of dramatic arts consisted of 60 dramatic arts college administrators, 265 teachers and 367 students. The stratified random sampling method was used for selecting these subjects. The five-level rating scale questionnaire constructed by the researcher with reliability of .98 was used for data collection in this research. The statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, one-way ANOVA, and the Scheffe's test.

Research findings were as follows: (1) The expected characteristics of the college of dramatic arts administrators in the opinion of all groups of sample were at the high level and ranked from high to low as follows: leadership, morality, human relationship and special abilities in dramatic arts. (2) The expected characteristics of the college of dramatic arts administrators in the opinions of whole sample in overall aspects were not different, when compared by Scheffe's test it was found that the groups of college administrators, teachers and students thought that the expected characters of college administrators were different in three factors; personality, knowledge and capacity in management, and moral aspect, with the level of significance at .05. (3) The expected characteristics of dramatic arts college administrators in the opinions of college administrators, teachers, and students of colleges in different regions were different at the .05 level of significance.

Keywords: Expected characteristics, Dramatic arts college.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. จำลอง นักพ่อน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด อาจารย์ การุณ สัทธิภูถ อาจารย์ สามารถ मुखโต อาจารย์เพิ่มพร บุพพวงษ์ อาจารย์ สุมาลี สุทธิกุล และอาจารย์ สันติยา ไชยศรีชดธาร ที่กรุณาตรวจพิจารณาเครื่องมือวิจัยและให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือเป็นอย่างมาก ขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ทั้ง 12 แห่ง ทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณนันทวัน กำมอญ คุณยุพา เสนาะพิน คุณทวีวรรณ อินคา คุณปวีณา เอี่ยมยี่สุน และคุณอัญชติ นุกุลธรรม ที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือ และแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ เพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

พร้อมนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้วิทยากรและบ่อเกิดแห่งความรู้ และขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

สุรชาติ นุกุลธรรม

มิถุนายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติกรมศิลปากร.....	8
บทบาทหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานของวิทยาลัยนาฏศิลป์.....	13
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์.....	61
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ นักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์.....	84
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ นักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค.....	87
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	102
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	111
ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	112
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	116
ค แบบสอบถาม.....	131
ง ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ค่าความเที่ยงของ แบบสอบถาม.....	139
ประวัติผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงการสุ่มตัวอย่าง.....	54
ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน.....	61
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็น รายคุณลักษณะ.....	62
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถ ทางการบริหาร จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ.....	63
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ จำแนกเป็น รายคุณลักษณะ.....	65
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านคุณธรรม จำแนกเป็น รายคุณลักษณะ.....	67
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็น รายคุณลักษณะ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
<p>ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถ ทางวิชาชีพพิเศษ จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ.....</p>	69
<p>ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค</p>	71
<p>ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัย นาฏศิลป์ ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ.....</p>	72
<p>ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็น รายคุณลักษณะ.....</p>	74
<p>ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัย นาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ.....</p>	76
<p>ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ด้านคุณธรรม ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ..... 	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัย นาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ.....	80
ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์และ นักเรียน นักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ตามสถานที่ตั้ง ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ.....	82
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหารครู อาจารย์ และ นักเรียน นักศึกษา ในภาพรวม.....	84
ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ.....	84
ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร.....	86
ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ.....	86
ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านคุณธรรม.....	87
ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ นักเรียน นักศึกษาที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค ในภาพรวม.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านบุคลิกภาพ.....	89
ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร.....	90
ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านความเป็นผู้นำ.....	91
ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านคุณธรรม.....	92
ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	93

๓
สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างส่วนราชการของกรมศิลปากร.....	11

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมานั้น สาระของพระราชบัญญัติฯ ได้กล่าวถึง การปฏิรูปการศึกษา และสิ่งที่เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเน้นความเป็นเลิศใน 4 เรื่อง คือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันคุณภาพการศึกษา การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการศึกษา และการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะปฏิรูปในรูปแบบใด ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งหมายรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา และบุคคลอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จหรือล้มเหลวของการปฏิรูปการศึกษา (วิจิตร ศรีสอ้าน: 2544)

ดังนั้น การที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนด คุณลักษณะที่ควรแก่การยอมรับและยกย่องของผู้บริหารจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารที่มีคุณภาพ จากรายงานการสัมมนาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน โดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้สรุปว่า การจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้มากน้อยแตกต่างกันนั้น สืบเนื่องมาจากคุณลักษณะของผู้บริหารที่แตกต่างกัน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2530: 1)

สำหรับวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และมีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถด้านดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองให้นักเรียน นักศึกษา และการอนุรักษ์ ส่งเสริม ตลอดจนการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ตลอดไปแล้ว ยังมีภารกิจในการทะนุบำรุงรักษา และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้ไว้ด้วย ดังนั้น ผู้บริหารของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งถือว่าเป็นผู้บริหารระดับต้น ที่มีความใกล้ชิดและทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรให้สนองต่อนโยบายของกรมศิลปากรโดยตรง จึงมีความสำคัญมากในการกระตุ้นให้

ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา สามารถปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร สามัคคี เสียสละ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำให้งานบรรลุจุดมุ่งหมาย จากภารกิจหน้าที่ตามกรอบนโยบายของวิทยาลัยนาฏศิลป์ดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ จึงควรที่จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่นอกเหนือจากคุณสมบัติทั่วไปของผู้บริหารในสังกัดอื่น ๆ และผลงานจากผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถพิเศษของผู้บริหารที่เป็นเรื่องเฉพาะของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านคุณสมบัติดังกล่าวยังไม่มียุทธศาสตร์หรือนักวิชาการได้ศึกษาไว้ ยังผลให้ในการคัดเลือกผู้บริหารของวิทยาลัยนาฏศิลป์จึงไม่มีงานวิจัยที่สนับสนุนหรือใช้เป็นเหตุผลในการวิจัยคัดเลือกผู้บริหารที่มีคุณลักษณะตรงตามที่ต้องการได้

ดังนั้น ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ในครั้งนี้ จึงศึกษาคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ที่ผู้บริหารควรมีอยู่ในตัว คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาชีพพิเศษ เพื่อให้ได้คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี ที่เหมาะสมและตามความต้องการของบุคลากร เพื่อมารับผิดชอบบริหารตามภารกิจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงควรให้บุคลากรซึ่งมีส่วนในการสืบทอด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่ปฏิบัติงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในวิทยาลัย ทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการทางการศึกษา คือ ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาได้เสนอแนวทางตามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร เพื่อจะได้สรุปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาในการวางแผน และสรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มาดำรงตำแหน่งผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ อันจะเกิดประโยชน์ต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาตามเจตจำนงของประเทศชาติสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

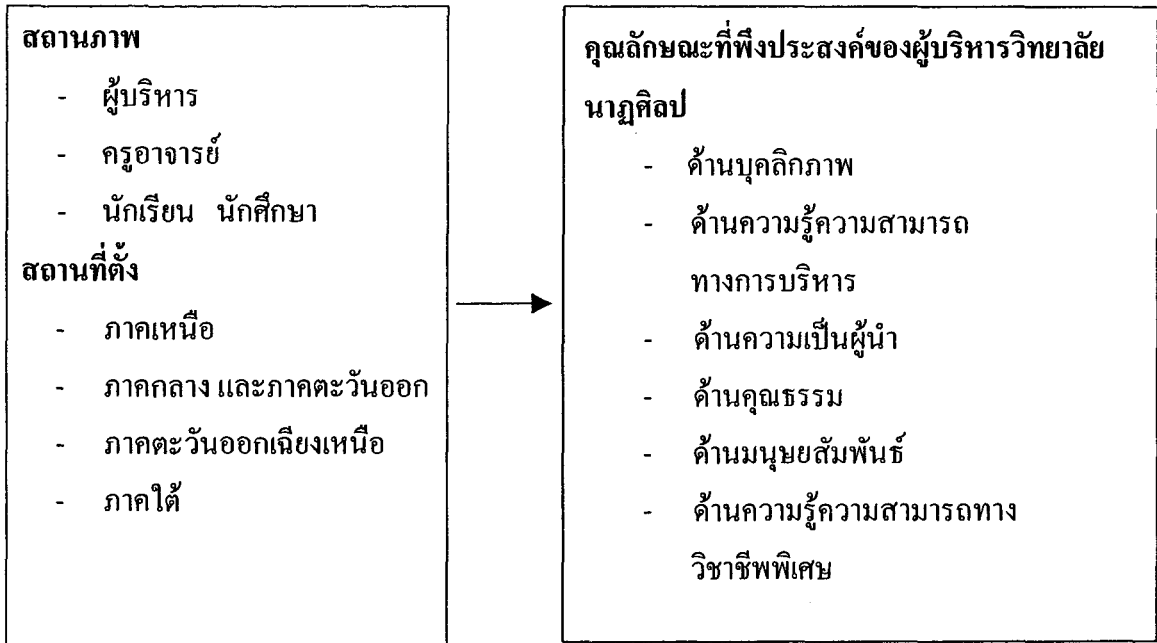
2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

2.3 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระหว่างวิทยาลัย

นาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง โดยนำแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษา ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เช่น ภิญโญ สารธ , พันหอมเกตุ , อำนวย วีรวรรณ , สดอคิดลล์ และผลสรุปจากการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารจากนักวิจัยอีกหลายท่าน มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความแตกต่างกัน

4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างกัน มีความแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ

5.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 60 คน ครู อาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 858 คนและนักเรียน นักศึกษา จำนวน 8,299 คน รวมทั้งสิ้น 9,217 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ และหรือศึกษาอยู่ในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพฯ) วิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี และวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร จำนวน 60 คน ครู อาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 265 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 367 คน รวมทั้งสิ้น 692 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง

5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

6.1 วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 12 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

ภาคกลางและภาคตะวันออก ประกอบด้วย วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพฯ) วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี และวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

ภาคเหนือ ประกอบด้วย วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ และวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ประกอบด้วย วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

ภาคใต้ ประกอบด้วย วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช และวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง

6.2 ผู้บริหารวิทยาลัย หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งสายงานบริหารในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่ายของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง

6.3 ครูอาจารย์ หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นครูอาจารย์ ที่ทำหน้าที่สอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง

6.4 นักเรียน นักศึกษา หมายถึง นักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลางหรือระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง

6.5 คุณลักษณะ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อื่น ที่บ่งบอกถึงบุคลิกภาพ และลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้น

6.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทของผู้บริหาร 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพพิเศษ

6.7 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลทั้งภายในและภายนอก ซึ่งได้รับอิทธิพลทั้งจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม เช่น มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส มีความสุขุมรอบคอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ท่าทางสง่าผ่าเผย แต่งกายสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะ ควบคุมอารมณ์ได้ กระตือรือร้นในการทำงาน

6.8 ความรู้ความสามารถทางการบริหาร หมายถึง ความคิด พฤติกรรม ที่แสดงออกมาตามแนวทางการบริหาร 7 ประการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดวางตัวบุคคล การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน การบริหารงบประมาณ การกำกับติดตาม และประเมินผล

6.9 ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ให้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยคนเหล่านั้นเห็นว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา เช่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานก้าวหน้า มีความเป็นประชาธิปไตย มีการวางตัวเหมาะสม เป็นคนทันต่อเหตุการณ์

6.10 คุณธรรม หมายถึง ความดี ความงามของบุคคลที่ปฏิบัติจนเคยชิน ด้วยจิตสำนึกของตน และมาตรฐานของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติ และศีลธรรม เช่น มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ยึดระบบคุณธรรมในการบริหาร

6.11 มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ พอใจ ร่วมมือร่วมใจ และเป็นมิตรกับผู้อื่น เช่น เป็นคนเปิดเผย เป็นผู้เสนอต้นเสมอปลาย เป็นผู้รู้จักอ่อนหนักอ่อนเบา มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ให้เกียรติ และยกย่องเพื่อนร่วมงาน ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พูดยาสุภาพเรียบร้อย ประสานความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ร่วมงาน ให้เกียรติและเคารพสิทธิของผู้อื่น

6.12 ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ หมายถึง แนวความคิด พฤติกรรม ที่แสดงออกในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ด้านดุริยางคศิลป์ และด้านคีตศิลป์

7. ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ได้ดังนี้

7.1 ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของตนให้เหมาะสมกับความต้องการของครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนา และคัดเลือกผู้บริหาร เพื่อให้ได้ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ และเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา

7.3 หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยว กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานการศึกษาที่มีรูปแบบในการจัดการศึกษากลายคลึงกับวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์สำหรับหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อประกอบในการตัดสินใจคัดเลือก หรือแต่งตั้งผู้บริหารเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติในอนาคตได้เป็นอย่างดียิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่พึงประสงค์ ตามทรงพระชนม์ของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 12 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประวัติกรมศิลปากร
2. บทบาทหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานของวิทยาลัยนาฏศิลป์
3. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติกรมศิลปากร

ในอดีตงานศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ อาทิ การดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ การดนตรี ฟ้อนรำ การช่างประณีตศิลป์ กิจการหอสมุด ฯลฯ ได้กระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ ไม่มีการรวบรวม หรือจัดไว้ในกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเป็นการเฉพาะ ลักษณะดังกล่าว ได้ดำเนินเรื่อยมาจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญของงานศิลปวัฒนธรรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจัดตั้งกรมศิลปากรเป็นครั้งแรก โดยทรงมีพระบรมราชโองการให้แยกการช่างประณีตศิลป์จากกระทรวงโยธาธิการ และให้ยกกรมพิพิธภัณฑสถานจากกระทรวงธรรมการมารวมกันตั้งเป็นกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2454 พร้อมพระราชทานนามเป็นภาษาอังกฤษว่า “Fine Arts Department” มีตราพระพิฆเนศวร เป็นตราประจำกรม ประกอบด้วยดวงแก้ว 7 ดวง รององค์พระพิฆเนศวร อันหมายถึง ศิลปวิทยาการ เจ็ดอย่าง คือ ช่างปั้น จิตรกรรม ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ วาดศิลป์ สถาปัตยกรรม อักษรศาสตร์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศ์เธอ กรมพระยานเรศวรรฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงมรุทธราชในขณะนั้นเป็นผู้บัญชาการกรมศิลปากรอีกตำแหน่งหนึ่ง ขึ้นตรงต่อพระเจ้าแผ่นดิน และกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ รับส่งมอบงานต่อกันในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2454

กรมศิลปากรได้ดำเนินงานในความรับผิดชอบเรื่อยมาจนกระทั่งถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อประเทศไทย ในขณะนั้นด้วย ทำให้เงินรายได้ของแผ่นดินไม่พอกับรายจ่าย จึงได้มีการประกาศยุบกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2469 เพื่อตัดรายจ่ายแผ่นดินให้เข้าสู่ดุลยภาพ ในวันเดียวกันก็ได้มีพระบรมราชโองการประกาศตั้งราชบัณฑิตยสภาขึ้น และให้โอนบรรดาศาสนและวัตถุที่กรมศิลปากรพิทักษ์รักษาอยู่แต่ก่อน มาอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา และให้ราชบัณฑิตยสภา จัดหน้าที่ ออกเป็น 3 แผนก คือ แผนกวรรณคดี แผนกโบราณคดี และแผนกศิลปากร กล่าวได้ว่ากรมศิลปากร ถูกยุบลงมาเป็นเพียงแผนกหนึ่งในราชบัณฑิตยสภา ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานที่ทำการกรมศิลปากรเก่า (ที่ตั้งกรมศิลปากรปัจจุบัน) ให้ตั้งเป็นศิลปากรสถาน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสวกเอกหม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤชดาคร เป็นผู้อำนวยการศิลปากรสถาน ขึ้นอยู่ในราชบัณฑิตยสภา ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2469 เป็นต้นไป

ใน พ.ศ.2476 มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวง และกรม พุทธศักราช 2476 ขึ้น มีกรมศิลปากรเป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงธรรมการ พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2476 เป็นต้นไป จึงถือว่ากรมศิลปากรตั้งขึ้นเป็นครั้งที่สอง

หลังจากกลับมามีฐานะเป็นกรมแล้ว กรมศิลปากรได้ย้ายสังกัดอีกหลายครั้ง ได้แก่ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ใน พ.ศ. 2485 สังกัดกระทรวงวัฒนธรรมใน พ.ศ. 2495 ต่อมาได้โอนกลับมาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการใน พ.ศ. 2501 และ ใน พ.ศ. 2545 ได้ย้ายมาสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายใน เพื่อความเหมาะสมกับสภาพงานและความคล่องตัวยิ่งขึ้น นับแต่แรกสถาปนาจนถึงปัจจุบัน ภารกิจของกรมศิลปากรได้ขยายกว้างออกไปทั้ง ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีงานครอบคลุมการอนุรักษ์ ทำนุ บำรุง รักษา และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทุกด้าน ทั้งงานช่าง ศิลปกรรม นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ จดหมายเหตุ หอสมุด วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และการพิพิธภัณฑสถาน ตลอดจนให้การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมแก่เยาวชน และประชาชนทั่วไป ปัจจุบันการแบ่งส่วนราชการภายในอำนาจหน้าที่ของกรมศิลปากร เป็นไปตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2545 (กระทรวงวัฒนธรรม , 2546 : 11 – 15) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมศิลปากร

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน บำรุง รักษา ฟื้นฟู ส่งเสริม สร้างสรรค์ เผยแพร่ จัดการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา สืบทอดศิลปะ และ ทรัพย์สินมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อธำรงคุณค่าและเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ

อันจะพาไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทย และความมั่นคงของชาติ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2) ดำเนินการบำรุงรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม สร้างสรรค์ และเผยแพร่ศิลปวิทยาการและมรดกทางวัฒนธรรมของชาติในด้านพิพิธภัณฑสถาน โบราณคดี โบราณสถาน วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ นาฏศิลป์ ดุริยางค์ คีตศิลป์ สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม
- 3) ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมด้านการพิพิธภัณฑสถาน โบราณคดี โบราณสถาน ภาษาไทย วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ นาฏศิลป์ ดุริยางค์ คีตศิลป์ สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม
- 4) จัดการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ช่างศิลป์ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม
- 5) กำกับดูแลการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

1.2 การแบ่งส่วนราชการภายในกรมศิลปากร

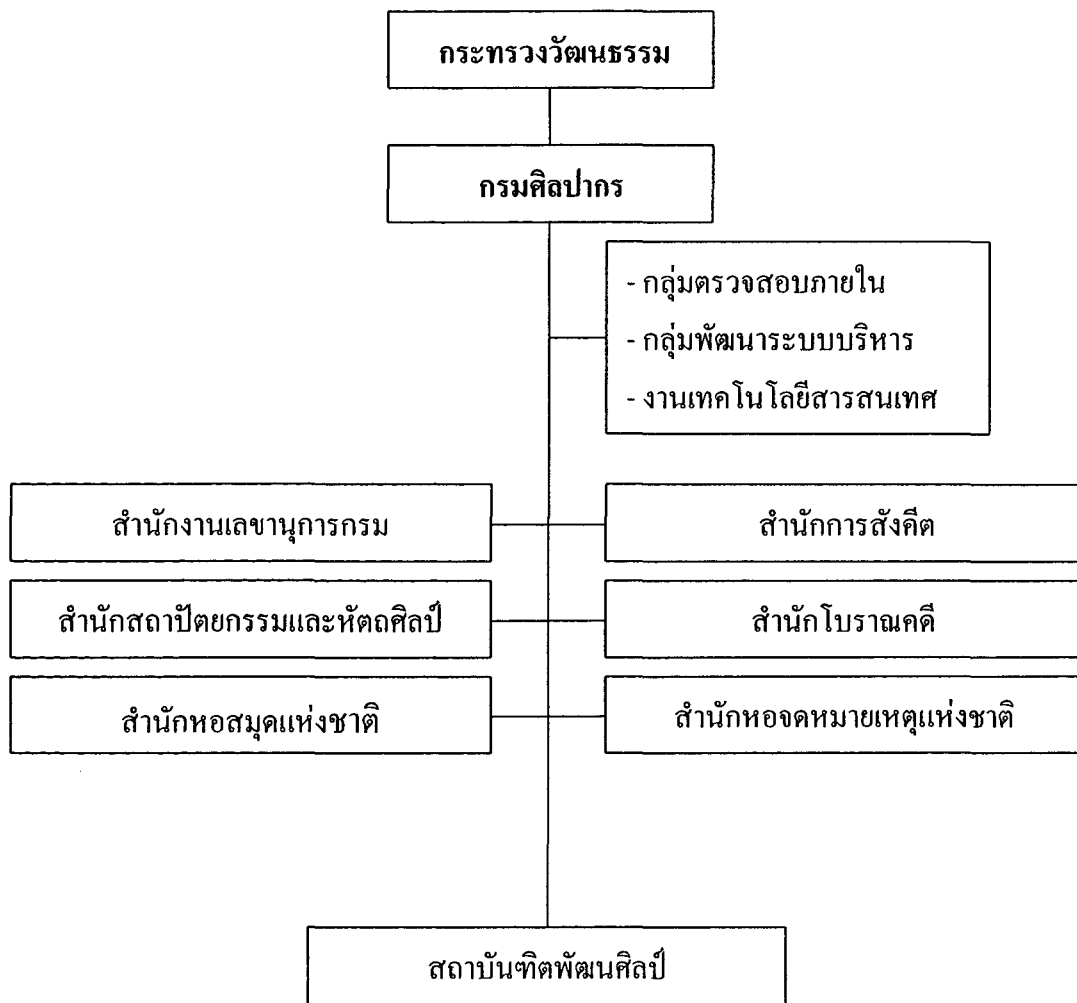
กรมศิลปากร จัดแบ่งส่วนราชการภายใน เพื่อปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ ออกเป็น 9 หน่วยงาน ดังนี้

- 1) สำนักเลขานุการกรม
- 2) สำนักการสังคีต
- 3) สำนักโบราณคดี
- 4) สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- 5) สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์
- 6) สำนักสถาปัตยกรรมและหัตถศิลป์
- 7) สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ
- 8) สำนักหอสมุดแห่งชาติ
- 9) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
สำนักบรรณสารสนเทศ

11

โครงสร้างส่วนราชการของกรมศิลปากร

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างส่วนราชการของกรมศิลปากร

1.3 ประวัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านช่างศิลป์ นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ทั้งไทยและสากล และศิลปวัฒนธรรม มีความเป็นมาในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยเริ่มต้นมาจากกรมศิลปากร ได้พยายามผลักดันในเรื่องการยกระดับการศึกษาวิชาชีพพิเศษ ให้สามารถเปิดทำการสอนถึงระดับปริญญาตรีมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2521 แต่ประสบกับความล้มเหลวเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2536 กระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ... และได้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2537 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2537 รับหลักการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และได้มอบให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.... ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2539 และได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไปยังสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2539 แต่ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539 เสียก่อน ร่างพระราชบัญญัตินี้ซึ่งยังไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาจึงตกไป จากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือลงวันที่ 23 ธันวาคม 2539 เพื่อยืนยันที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2540 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.... และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ถูกบรรจุไว้ในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญ ครั้งที่ 1 วันพุธที่ 5 กุมภาพันธ์ 2540) เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.... และมอบให้กรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ และได้ลงมติเห็นชอบ เมื่อคราวประชุมครั้งที่ 25 (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2541 จากนั้นสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้วุฒิสภาพิจารณาในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 12 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2541 ซึ่งได้มีมติเห็นชอบในหลักการแห่งพระราชบัญญัตินี้ และได้แต่งตั้ง คณะกรรมาธิการขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อกรรมาธิการได้ปรับแก้และนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งนั้น วุฒิสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2541 และนำเสนอสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการตั้งกรรมาธิการร่วมระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาหลังจากกรรมาธิการร่วมชุดนี้ได้เสนอผลการพิจารณาต่อสภาทั้งสองสภาแล้ว วุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์เมื่อคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ 28 สิงหาคม 2541 และสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2541 จากนั้น ฯพณฯ

นายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 79 ก ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2541 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2541 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

1.4 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.4.1 เพื่อพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในงานศิลปะ ด้านช่างศิลป์ นาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ นำไปสู่อาชีพครู (ศิลปะ) ศิลปิน นักวิชาการ (ทางศิลปะ) และนักบริหารวิชาชีพ

1.4.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพของบัณฑิต ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม บุคลิกภาพ และพละนาฏศิลป์ ควบคู่กับด้านศิลปวัฒนธรรม

1.4.3 เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย การสร้างสรรค์ไปสู่ความเป็นเลิศทางศิลปะ

1.4.4 เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพ และมีความเป็นสากล

1.4.5 เพื่อมุ่งให้ความร่วมมือ และบริการสังคม อันจะเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม และประเทศชาติ

2. บทบาทหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานของวิทยาลัยนาฏศิลป์

ใน พ.ศ. 2476 รัฐบาลได้จัดตั้งกรมศิลปากรขึ้น เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2476 โดยมีพลตรี หลวงวิจิตรวาทการ เป็นอธิบดีคนแรก ท่านได้ตั้งโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2477 ในขณะนั้นกรมศิลปากรได้รับ โอนศิลปิน โขน ละคร และดนตรี มาจากกระทรวงวัง จึงได้จัดตั้งกองดุริยางคศิลป์ และกองโรงเรียนศิลปากรขึ้น

กองโรงเรียนศิลปากรมีหน้าที่ทางการศึกษาเป็น โรงเรียน โดยแยกเป็นแผนกช่าง และแผนกนาฏดุริยางค์ ต่อมาทางราชการได้ตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร และแยกแผนกช่างไปขึ้นกับมหาวิทยาลัย กรมศิลปากรจึงปรับปรุงกิจการกองดุริยางคศิลป์เสียใหม่ เปลี่ยนชื่อเป็นกองการสังคีต เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2486 โดยมีนายชนิด อยู่โพธิ์ เป็นหัวหน้ากอง ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนศิลปากร แผนกนาฏดุริยางค์เป็นโรงเรียนสังคีตศิลป์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2488 รัฐบาลจึงมอบให้กรมศิลปากรปรับปรุงแก้ไขการศึกษาของโรงเรียนใหม่ เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนนาฏศิลป์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ ของทางราชการ
2. เพื่อบำรุงรักษา และเผยแพร่ นาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ ประจำชาติไทย

1. เพื่อให้ศิลปินทางดนตรี และละครภายในประเทศ มีฐานะเป็นที่นิยมยกย่อง ดังใน นานาประเทศ

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2504 กรมศิลปากร ได้ปรับปรุง ขยายหน่วยงานออกไปอีก โดยตั้งกอง ศิลปศึกษา แยกออกจากกองการสังคีต โดยทำหน้าที่บริหารการศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์โดยตรง ยกฐานะเป็น **วิทยาลัยนาฏศิลป์** ขยายการศึกษาไปในส่วนภูมิภาคจนถึงปัจจุบัน รวม 12 แห่ง

ในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อปฏิรูปการศึกษาของประเทศให้มีความเจริญทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้วและในปี พ.ศ. 2545 ก็ออกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกรมศิลปากร จากเดิมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และภายในกรมศิลปากรเองก็ มีการปรับปรุงหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นใหม่ ปัจจุบันวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันบัณฑิต พัฒนศิลป์ มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา เพื่อ ผลิตบุคลากรให้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และระดับปริญญาในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาวิชาชีพพิเศษ มีภารกิจหลัก (การุณ สุทธิกุล: 2541) คือ

2. จัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรทางศิลปะ ได้แก่ ศิลปิน และครูสอนศิลปะ (ด้าน นาฏศิลป์ ดนตรี)
3. อนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี
4. ให้บริการทางวิชาการศิลปะแก่ชุมชน

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม มีทั้งหมด 12 วิทยาลัย กระจายกันอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ดังนี้

5. วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)
6. วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่
7. วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช
8. วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
9. วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
10. วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
11. วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์
12. วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

13. วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
14. วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
 11. วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี
 12. วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ แต่ละวิทยาลัย แบ่งโครงสร้างการบริหารงาน ออกเป็น 4 ฝ่าย คือ
15. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้
 16. งานธุรการ และงานสารบรรณ
 17. งานเอกสารการพิมพ์
 18. งานบุคลากร
 19. งานสวัสดิการ
 20. งานการเงินและบัญชี
 21. งานแผนงานและงบประมาณ
 22. งานติดตามผลและรายงาน
 23. งานพัสดุ
 24. งานอาคารสถานที่
 25. งานยานพาหนะ
 - 1.11 งานประชาสัมพันธ์
 2. ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้
26. ภาควิชาสามัญ
27. หมวดวิชาภาษาไทย
28. หมวดวิชาสังคมศึกษา
29. หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
30. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์
31. หมวดวิชาคณิตศาสตร์
32. หมวดวิชาพลานามัย
33. หมวดวิชาศิลปศึกษา
34. หมวดวิชาการศึกษา
35. ภาควิชานาฏศิลป์ไทย
36. หมวดวิชานาฏศิลป์โขน
37. หมวดวิชานาฏศิลป์ละคร

2.2.3 หมวดวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง

38. ภาควิชาดุริยางค์ไทย
39. หมวดวิชาเปียโน
40. หมวดวิชาเครื่องสายไทย
41. หมวดวิชาคีตศิลป์ไทย
42. หมวดวิชาดนตรีพื้นเมือง
43. ภาควิชาศิลปะสากล
 - 2.4.1 หมวดวิชานาฏศิลป์สากล
 - 2.4.2 หมวดวิชาดุริยางค์สากล
 - 2.4.3 หมวดวิชาคีตศิลป์สากล
44. งานส่งเสริมการเรียนการสอน
45. งานทะเบียนและสถิติ
46. งานวัดผล
47. งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
48. งานแนะแนว
49. งานห้องสมุด
50. งานเทคโนโลยีทางการศึกษา
51. งานวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
52. งานบริการทางวิชาการ
53. ฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้
54. งานระเบียบวินัยนักเรียน นักศึกษา
55. งานสารวัตรนักเรียน
56. งานทะเบียนประวัติ
57. งานนักศึกษาวิชาทหาร
58. งานพยาบาล
59. งานโภชนาการ
60. งานหอพักนักเรียน นักศึกษา
61. งานรักษาความปลอดภัย
62. งานบริการนักเรียน นักศึกษา
63. งานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

3.11 งานกิจกรรมสหกรณ์

1.12 งานกิจการพิเศษ

4. ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้

64. งานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม
65. งานอนุรักษ์ และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม
66. งานเครื่องแต่งกาย
67. งานเครื่องดนตรี
68. งานเทคนิคเวที

69. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

70. ความหมายของผู้บริหาร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “ผู้บริหาร” ในความหมายเดียวกันกับ “ผู้บังคับบัญชา” “หัวหน้า” และ “ผู้นำ” ตามสถานะของตำแหน่งขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบ และการใช้อำนาจบังคับบัญชาตามตำแหน่งหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายในทางราชการ โดย พจนานุกรม (2513: 1) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ว่า คือ ผู้ที่ใช้อำนาจในการดำเนินงานโรงเรียนมัธยมศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และวิจิตร วรุตบางกูร กับ สุพิชญา ธีระกุล (2523: 74) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานของคณะครู และบุคลากรอื่น ๆ ในส่วนของโรงเรียน เพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในทำนองเดียวกันกับที่

ธีระ รุญเจริญ (2521: 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียน คือผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าครูอาจารย์และใช้ความรู้ความสามารถดำเนินงานโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ จากการให้ความหมายของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของหลายท่าน จะเห็นได้ว่ามีคำสองคำที่ซ้ำกัน คือ บุคคลและบรรลุเป้าหมาย จึงอาจสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง บุคคลที่ใช้วิธีดำเนินการอย่างฉลาดให้บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนวางไว้ 롭บินส์ (Robbins, 1985) กล่าวว่า ผู้บริหาร คือ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งถูกต้องตามกฎหมาย มีอำนาจการให้คุณให้โทษ มีอิทธิพลอยู่ในตัวเองที่จะปกครองบังคับบัญชา ลิพแฮม (Lipham) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหาร คือ ผู้มีบทบาทในการดำรงสถานภาพขององค์การ สำหรับ ฮิกส์ และ กัลเลท (Hick & Gullet) กล่าวว่า ผู้บริหารในหน่วยงานใด คือ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน การจัดรูปงานหรือองค์การ การติดต่อสื่อสารและคุมงาน ในส่วนของ ชวนชม ชินะดังกูร (อ้างถึงใน ประสาน สีสันต์ 2538: 22) ให้ความเห็นว่า

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่บริหารงานตามวิถีทาง หรือขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยมีอำนาจสั่งการได้ และ ศรียา สุขพานิช กล่าวไว้ว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม เพื่อดำเนินการให้บรรลุถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ทุกประการ กล่าวคือ ผู้บริหารมุ่งที่จะรักษาความมั่นคงของหน่วยงาน และมีหน้าที่วางโครงการ กำหนดกฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับ และสำหรับ โกวิท วรพิพัฒน์ (2532: 25) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารที่ดึนั้น นอกจากจะต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงเป็นพิเศษแล้ว ยังต้องมีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ชัดเจน และต้องทบทวนอยู่เสมอมิให้หลงทาง รวมทั้งต้องแปรออกมาเป็นรูปธรรมที่ยังประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย

71. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารวิทยาลัย

ผู้บริหารวิทยาลัย หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ในการนำแนวนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษามาสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามจุดประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารวิทยาลัยจึงมีบทบาทหน้าที่ และภารกิจมากมาย มีนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของผู้บริหารที่น่าสนใจ ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (อ้างถึงในอุมาพร บุญญาวิโรจน์ 2538: 12) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า ในปัจจุบันถึงแม้ว่าผู้บริหาร โรงเรียนจะมีศึกษานิเทศก์เข้ามาช่วยงานด้านวิชาการ แต่เนื่องจากผู้บริหารในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในโรงเรียน และเป็นผู้ใกล้ชิดกับครูในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นอยู่เหมือนเดิมว่า ผู้บริหารยังคงต้องเป็นผู้นำทางวิชาการภายในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารจึงเสมือนกับต้องมีคุณลักษณะเพิ่มขึ้นกว่าเดิม คือ

72. เป็นผู้นำทางวิชาการในโรงเรียน

73. เป็นผู้ประสานงาน และให้บริการที่ดี

74. เป็นผู้มีอิทธิพลเป็นที่ยอมรับเชื่อถือในหมู่ครู ในการที่จะรักษาความสามัคคี

กลมเกลียวของสมาชิกในโรงเรียน

75. เป็นผู้ควบคุมการบริหารงานตามนโยบาย ให้บรรลุจุดมุ่งหมายทั้งของโรงเรียน และของสมาชิกในโรงเรียน

สมบุรณ์ พรรณาภพ (อ้างถึงในอุมาพร บุญญาวิโรจน์ 2538: 15) ได้สรุปงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. งานด้านวิชาการ จำแนกออกได้เป็น

- งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการสอน
- งานเกี่ยวกับตัวครู

2. งานบริการนักเรียน

- งานบริการด้านคุณภาพ
- งานสร้างสรรค์ศิษย์ธรรม วัฒนธรรม

3. งานธุรการและการบริหารทั่วไป

- การเงิน
- การพัสดุ
- อาคารสถานที่
- การติดต่อกับชุมชน

สำนักเลขาธิการคุรุสภา (อ้างถึงในสุทัศน์ อนุพันธ์ 2542: 13-14) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติตน และปฏิบัติงานในหน้าที่ 12 ข้อ คือ

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินในปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาผลงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ

มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 10 แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำ และสร้างผู้นำ

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

จากการศึกษาวรรณกรรมข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานทั้งด้านวิชาการ ด้านการบริการและประสานงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา สามารถสร้างมั่นใจในการทำงานให้แก่บุคลากร ให้เกียรติ และสนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากรตลอดจนการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรใน

สถานศึกษา เป็นผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะพิเศษที่เหมาะสมกับสายงานที่ปฏิบัติอยู่

4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

“คุณลักษณะ” มีความหมายตามประมวลศัพท์บัญญัติของกรมวิชาการว่า หมายถึง ลักษณะ เช่น ความร่าเริงแจ่มใส เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัวเอง (ลีลา สุวรรณนิมิต 2532: 23)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน ได้ให้ความหมายของ “คุณลักษณะ” ว่าหมายถึง เครื่องมือหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532: 13) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารว่า หมายถึง ศักยภาพทางความรู้หรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ สมภพ โรจนพันธ์ (2530: 97) ที่เสนอว่า คุณลักษณะของผู้บริหารคือสิ่งต่าง ๆ ในตัวผู้บริหาร ที่มีมาแต่กำเนิด และจากการเรียนรู้ ได้แก่ความรู้ทั่วไป แรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ภาพพจน์ที่มองตนเอง บทบาททางสังคมหรือความชำนาญเฉพาะของผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ได้ผลดีเยี่ยมโดยบังเอิญหรือโดยไม่ตั้งใจ

อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึงศักยภาพทางความรู้หรือทักษะของผู้บริหาร เป็นคุณลักษณะดีเด่นซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้สำเร็จนั่นเอง

คุณลักษณะผู้บริหารที่ดี จะทำให้ปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2522: 2106-217) ได้กำหนดไว้ 2 ประการ คือ คุณสมบัติเบื้องต้นและคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดคือ

คุณสมบัติเบื้องต้นของนักบริหาร (Basic qualifications of the executive)

1. มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ (intelligence)
2. สามารถในการวิเคราะห์ (analytical ability)
3. สามารถในการพิจารณาเหตุการณ์ (judgement)
4. มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้รอบรู้ (initiative and resourcefulness)
5. จิตใจมั่นคง ไม่เอาแต่อารมณ์ (emotional stability)
6. มีบุคลิกลักษณะและความประพฤติส่วนตัวดี (good personality)
7. มีคุณสมบัติของผู้นำ (leadership in actions)

คุณสมบัติในการปฏิบัติงาน (Action characteristics of the executive)

1. ริเริ่มและมีความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ (alert : new ideas)
2. ใจกว้าง (open minded)
3. รู้จังหวะเวลา (sense of timing)
4. รู้ว่าอะไรรีบด่วนไม่รีบด่วน (sense of urgency)
5. รับฟังและรู้จักเลือกความเห็นที่ดี (free-market ideas)
6. หนักเอาเบาสู้ (cover a challenge)
7. หนักแน่นอดทนไม่ท้อถอย (tough minded)
8. สามารถในการสร้างสรรค์ (creative)
9. สามารถในการปรับปรุงงาน (innovator)
2. รู้จักพิจารณาฟันฝ่าอุปสรรค (judgement dilemma of ideal versus disturbance)

สมพร แสงชัย (อ้างถึงใน ประสาน สีสันต์ 2538: 23-24) ได้เสนอแนะว่า นักบริหารของไทยควรมีคุณลักษณะเป็นองค์คุณ 4 ประการ คือ คุณสมบัติ คุณภาพ คุณประโยชน์ และคุณธรรม ซึ่งหมายความว่า นักบริหารไม่ควรมีเพียงความรู้ความสามารถเท่านั้น แต่นักบริหารยังต้องมีความสามารถในการสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม และมีคุณธรรม หรือค่านิยมที่เหมาะสม ประจําใจ สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้อื่นได้ด้วย นอกจากนี้แล้วทางสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา ได้พิจารณาคูณสมบัติของนักบริหารว่าควรมีดังนี้

1. มีความรู้ทางเนื้อหา สิ่งแวดล้อม นโยบาย วิธีการบริหาร เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ
2. ทักษะต่าง ๆ ในด้านภาวะผู้นำ การแก้ปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ องค์กรและการจัดองค์กร การติดต่อสื่อสาร การวิจัยและประเมินผล
4. พฤติกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับ ศักดิ์ศรี ความรับผิดชอบ ความเชื่อถือ ยึดมั่น ค่านิยม เช่น จริยธรรม คุณธรรม

ทีด (Tead , 1951: 98) ได้จำแนกคุณลักษณะของผู้นำไว้ 10 ประการ คือ

1. เป็นผู้มีความเข้มแข็งในทางกายและใจ
2. รู้จักวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงานดี
3. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
4. ให้ความเป็นเพื่อนและเอื้ออารีต่อผู้ร่วมงาน
5. มีความซื่อตรง
6. มีความรู้ความสามารถสูง
7. มีความเด็ดขาด

8. เป็นผู้ที่เฉลียวฉลาด
 9. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสั่งงานลูกน้อง
 10. เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อความสำเร็จในการทำงาน
- สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2520: 68-71) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหาร สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการตัดสินใจ คือ ความสามารถในการตัดสินใจอย่างถูกต้องและรวดเร็วบนพื้นฐานของการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์อย่างถ่วงถ่วงกับประสบการณ์
2. ความห้าวหาญที่จะแบกภาระหนัก เป็นผู้เริ่มต้นเอง โดยไม่ต้องให้ใครชี้บอก เป็นนักปฏิบัติที่ต้องเริ่มทำงานถึงงานเป็นผลสำเร็จ
3. ความมีวิจาร์ณญาณ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหน่วยงานของตนเองและหน่วยงานอื่น ตลอดจนความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ด้านมนุษยสัมพันธ์
4. ความสามารถในการจูงใจ คือ ความสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ
5. ความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหาของหน่วยงานให้สู่เป้าหมายปลายทางที่ประสงค์ เป็นผู้มองเหตุการณ์ในแง่ดี และมีความหวังอยู่เสมอ
6. ความสามารถในการปรับตัว สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนหน้าใหม่ สถานการณ์ใหม่ เปลี่ยนแปลงปรับปรุงแบบเก่าให้ดีขึ้น ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและหน่วยงาน
7. ความสามารถที่ต้องรู้ในสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่
8. ความจงรักภักดี ต่อคนและหน่วยงาน ตลอดถึงผู้ช่วยเหลือให้เจริญก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน
9. ความทะเยอทะยาน คือ หัวเทียนที่จุดระเบิดให้พุ่งไปข้างหน้า
10. ความผูกพันต่อสังคมและชุมชน หมายถึง ต้องเป็นคนทำงานมากกว่างานในหน้าที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
11. ความซื่อสัตย์ ต้องเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน ความลับ และอื่น ๆ
12. การถ่อมตน ต้องเป็นผู้รู้จักถ่อมตน
13. การมีอารมณ์ขันสามารถหัวเราะกับตนเอง และผู้อื่นได้เมื่อมีเรื่องขันเกิดขึ้น โดยไม่ฝังใจจริงจังไปทุกเรื่อง และคิดเฉยเฉยไปว่าทุกอย่างจะเป็นเรื่องทำให้เสียหาย
14. ความมีสามัญสำนึก เมื่อมีบางอย่างเกิดขึ้นหรือผิดปกติไป จะต้องมองหาสาเหตุของปัญหาอย่างสุขุมรอบคอบ และแก้ปัญหาดตรงไปตรงมาด้วยวิธีการพื้น ๆ

ลีปปนนท์ เกตุทัต ได้บรรยายเนื่องในโอกาสสัมมนาผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน ณ ศูนย์บริรักษ์เพื่อการศึกษา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2524 ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหาร พอสรุปได้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน: 2524)

1. เข้าใจกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการอย่างละเอียด และต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนในหน้าที่ของตน และเป็นผู้ประสานกับหน่วยงานอื่น และกับประชาชน
2. ต้องเป็นนักพัฒนาไปพร้อม ๆ กับเป็นผู้บริหาร โดยยึดหลักในการพัฒนา
- 3 ประการคือ ปฏิบัติง่าย (Simple) ปฏิบัติได้ (Practical) และประหยัด (Economicaly)

3. มีทักษะในการบริหารงานบุคลากร คือ รู้จักปกครองคน มีความคิดในการพัฒนาปรับปรุง ตลอดจนดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้คุ้มค่า

4. ต้องยึดหลักในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม ถูกบทและถูกแบบ
5. ต้องเน้นเรื่องระเบียบวินัยและซื่อสัตย์สุจริต

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2536: 46-47) ได้กล่าวถึง หัวหน้าหรือผู้นำของสถานศึกษา หรือหน่วยงาน จะเป็นบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในการบริหาร เมื่อมีพฤติกรรมดังนี้เกิดขึ้นใน หน่วยงาน คือ

1. ผู้ใต้บังคับบัญชา จะเป็นผู้มาขอคำแนะนำปรึกษา มากกว่าที่หัวหน้าจะเป็นผู้สั่งการ
2. ผู้นำสามารถเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา โดยที่ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่รู้สึกว่าเป็นคำสั่ง
3. ผู้นำสามารถไปที่ใด ๆ ในหน่วยงานได้ โดยที่ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่รู้สึกว่าเป็นการไปตรวจงานหรือไปจับผิด
4. ผู้นำมักไม่ค่อยได้อินทนาการนิทาเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของสมาชิก แต่ถ้าหน่วยงาน หรือสถานศึกษามีปัญหาเกิดขึ้น เขาควรจะได้รับฟังเป็นคนแรก
5. ผู้ใต้บังคับบัญชาจะเสนอเรื่องเพื่อการตัดสินใจ เฉพาะในสิ่งที่นอกเหนืออำนาจของ ผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น
6. เมื่อผู้นำไปราชการที่อื่น เขากลับมาโดยไม่พบปัญหาในหน่วยงาน
7. ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เห็นด้วยกับนโยบายของหน่วยงาน ก็จะนำไปสู่การทะเลาะ

วิวาท

8. เมื่อผู้นำเป็นประธานในที่ประชุม สมาชิกจะอภิปรายออกความเห็น โดยไม่นั่งเฉย ถ้าความเห็นไม่ตรงกันก็จะถกกันเฉพาะในที่ประชุม
9. เมื่อผู้นำเข้าประชุม โดยที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นประธาน การประชุมจะดำเนินไปตามปกติ

10. ถ้าผู้นำจะปรึกษาเรื่องการเลื่อนตำแหน่ง การแต่งตั้งหรืออื่น ๆ ควรปรึกษากับบุคคลตามสายบังคับบัญชา

11. การย้าย เปลี่ยนงาน หรือลาออกของผู้ใต้บังคับบัญชามีน้อย

12. เมื่อผู้นำไม่อยู่ ก็สามารถดำเนินงานต่อไปได้ตามปกติ

13. การแตกเป็นกลุ่ม เป็นพวกของผู้ใต้บังคับบัญชามีน้อย

14. ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมทำงานเป็นคณะ เพื่อหวังความสำเร็จของงานมากกว่าการหวังหาผลประโยชน์อย่างอื่น

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2538: 61) ได้กล่าวถึง ผู้นำหรือผู้บริหารในหน่วยงานที่ทำหน้าที่ต่างกัน ย่อมจะมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไป สรุปได้ดังนี้

หน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารจะมีบุคลิกภาพเรียบร้อย อารมณ์มั่นคง ใจคอกว้างขวาง รับฟังความคิดเห็นของคนทั่วไป ใช้ภาษาได้เรียบร้อย นิ่มนวลและแต่งกายสุภาพ

หน่วยงานทางราชการทหาร ตำรวจ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบด้านป้องกันปราบปราม จะมีบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นตนเองสูง กล้าตัดสินใจ มีอารมณ์มั่นคง พุดจาจะฉะฉานเสียงดัง

หน่วยงานทางด้านธุรกิจ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานหากำไรเข้าสู่องค์กร ผู้บริหารจะมีลักษณะมองการณ์ไกล กล้าได้กล้าเสีย ตัดสินใจอย่างรอบคอบ เข้าสังคมเก่ง

สำหรับบุคลิกของผู้บริหารการศึกษาจะมีบุคลิกลักษณะที่นอกเหนือไปจากผู้บริหารอื่น ๆ เช่น

1. มีความยินดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่น
2. ความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ
3. มีอริยาสัยดีงามเข้ากับคนอื่นได้ง่าย
4. มีความจริงใจแก่เพื่อนร่วมงาน
5. มีอารมณ์มั่นคง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การบริหารองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้นั้น บุคคลที่จะเป็นหัวหน้าคนจำเป็นต้องมีคุณลักษณะบุคลิกภาพที่เด่นมิใช่ใช้แต่อำนาจ บงการ หากแต่ต้องทำให้บุคคลอื่นรู้จักตนเองในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าคนควรมีลักษณะอันจำเป็นดังนี้ คือ ต้องมีความสามารถในการเขียน การพูด และการพูดในที่ชุมชน ต้องมีความสนใจต่อทุกสิ่งทุกอย่างและกว้างขวางพอ ต้องมีความสามารถในการเกลี้ยกล่อม ต้องมีความกระตือรือร้น ต้องมีความมานะอดทน บากบั่น ต้องมีความแข็งแกร่งทางกายและจิตใจ ต้องมีความเด็ดขาด ต้องมีความเยือกเย็นและถ่อมตัว

จากการศึกษาวรรณกรรมข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา คือ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะการบริหาร ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี เหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นนักประสานงานที่ดี
2. มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
3. มีความเป็นนักพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงาน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ

จากคุณลักษณะของผู้บริหารที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร 3) คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ 4) คุณลักษณะด้านคุณธรรม 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 6) คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการทำงาน บุคลิกภาพที่แสดงออกมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของผู้พบเห็น ก่อให้เกิดความพึงพอใจหรือความไม่พึงพอใจได้ การที่บุคคลมีบุคลิกภาพดีก่อให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา ความเคารพนับถือ ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนจึงต้องมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สามารถก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อถือ และความพอใจทั้งต่อผู้บริหารและครูในขณะเดียวกัน

1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคคลต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ เช่น ฮิลการ์ด (Hilgard, 1965: 109) คือ ลักษณะของบุคคลแต่ละคนอันเป็นแนวทางในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่ละคนจะมีรูปแบบของการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เบอ์นาร์ต (Bernard, 1970: 110) บุคลิกภาพเป็นผลรวมทั้งหมดของท่าทางรูปร่างทางกาย พฤติกรรมที่แสดงออก แนวโน้มการกระทำ ขอบเขตความสามารถ ทั้งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในและที่แสดงออกมาให้เห็น พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524: 260) คือ ผลรวมของความคิด ท่าทีและนิสัย ซึ่งสร้างสมจากมูลฐานองค์ประกอบทางจิตและทางกายภาพของบุคคล อันถ่ายทอดมาทางชีววิทยาส่วนหนึ่ง และจากแบบอย่างวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดทางสังคมอีกส่วนหนึ่ง รวมถึงการปรับเหตุจูงใจ ความปรารถนา และความมุ่งประสงค์ของบุคคลนั้นให้เข้ากับ

ความต้องการ และวิสัยแห่งสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและไม่เกี่ยวข้องกับสังคม ศิริโสภาคย์
 บุรพาเดชนะ (2528: 236) คือ ผลรวมของคุณลักษณะทั้งหลายอันประกอบขึ้นเป็นบุคคลนั้น เป็น
 ลักษณะประจำตัวมนุษย์ทั้งทางกายและจิตใจ จรรยา สุวรรณทัต และดวงกลม เวชบรรยงค์ (2528 :
 236) คือ แบบแผนพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป เป็นลักษณะรวม
 ของบุคคลนั้น ประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล ซึ่งทำให้
 บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลทั่วไป ยนต์ ชุ่มจิต (2539: 155) คือ ลักษณะทุกสิ่งทุกอย่างทั้งภายใน
 และภายนอกซึ่งรวมอยู่ในตัวบุคคล ลักษณะภายนอก ได้แก่ รูปร่างหน้าตา ลักษณะการพูด กิริยา
 ท่าทาง การแต่งกาย ฯลฯ บุคลิกภาพภายใน ได้แก่ ค่านิยม ทศนคติ ความสนใจ ความคิดริเริ่ม
 สร้างสรรค์ ความมั่นใจในตนเอง อารมณ์ขัน ฯลฯ กล่าวได้ว่าบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทั้ง
 ภายในและภายนอกของบุคคล ซึ่งแสดงออกให้ทราบจากพฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอก
 อันสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น

1.2 ลักษณะของบุคลิกภาพ

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดีของบุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ ดังที่
 มีผู้ได้เสนอความคิดเห็นไว้ เช่น อาภา ภมรบุตร (2526: 37) ประกอบด้วย 1) รูปร่างลักษณะของ
 ร่างกาย 2) การแต่งกาย 3) กิริยาท่าทางและวาทะ วิจิตร อาวะกุล (ม.ป.ป. : 126) ประกอบด้วย
 1) รูปร่างหน้าตา สวย หล่อ สูงใหญ่ สง่างาม ฯลฯ 2) กิริยา ท่าทาง มารยาท การเดิน การนั่ง
 การยืน การแสดงท่าทาง การรับประทานอาหาร ฯลฯ 3) การแต่งกายดี สะอาด มีรสนิยม
 4) การพูดจา การสนทนา การแสดงความคิด ได้รับการฝึกหัด พูดไพเราะ มีจังหวะ มีมารยาท
 ส่อให้เห็นถึงการมีการศึกษา รสนิยมของผู้ดี 5) นิสัยใจคอ สุขภาพเรียบร้อย เป็นคนเยือกเย็น
 ไม่ใจร้อนวู่วาม โอบอ้อมอารี ซื่อสัตย์ ซื่อตรง ไม่ทุจริต ไม่เล่นการพนัน ไม่ติดอบายมุขต่าง ๆ
 ลักษณะของบุคลิกภาพ ประกอบด้วย สุขภาพ รูปร่างหน้าตา สติปัญญา การแต่งกาย กิริยา
 มารยาท และการแสดงออกทางอารมณ์

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังกัดสมรรถนะจะต้องมีคุณลักษณะด้านแบบบุคลิกภาพ
 ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ที่ทำให้ผู้บริหารและครูพึงพอใจ ประกอบด้วย

1) สุขภาพดี คือ มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี ไม่ป่วย
 เป็นโรคทางจิต ไม่ป่วยเป็นโรคที่สังคมรังเกียจ ไม่มีโรคประจำตัวอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ
 หน้าที่ ซึ่งแสดงออกด้วยการสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสม่ำเสมอ การรักษาสุขภาพอนามัย
 ของตนเอง จนไม่เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น

2) สติปัญญา คือ มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ ภูมิปัญญา ปฏิภาณ ไหวพริบ ซึ่งทำให้มีความสามารถในการที่จะศึกษาและเข้าใจประสบการณ์ต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

3) การแต่งกาย คือ การใช้เครื่องแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับสถานะ แต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ทั้งในเวลาปฏิบัติหน้าที่และนอกเวลาปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะในเวลาปฏิบัติหน้าที่ การแต่งกายเป็นไปตามที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนด

4) กิริยามารยาท คือ มีการแสดงกิริยามารยาทเหมาะสมตามกาลเทศะ กิริยามารยาทขั้นพื้นฐานของบุคคล อันเป็นคุณสมบัติของผู้ดี เช่น กิริยาท่าทาง การยืน การเดิน การนั่ง การรับประทานอาหาร เป็นต้น พุดจาไพเราะ มีจังหวะ ใช้คำเหมาะสม ส่อให้เห็นว่ามีการศึกษาดี

5) การแสดงออกทางอารมณ์ หรือวุฒิภาวะทางอารมณ์ คือ มีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่แสดงอารมณ์มากเกินไปจนเกินควร มีความร่าเริงยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน

ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม คือ การมีสุขภาพสมบูรณ์ มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีการแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ มีกิริยามารยาทงดงาม และมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

2. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร

การบริหารจัดการในองค์การมีความสำคัญต่อการดำเนินการ สามารถทำให้องค์การมีความมั่นคงเจริญก้าวหน้า มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เป็นที่ยอมรับ จิราภรณ์ สีขาว (2536: 35) กล่าวไว้ว่าการบริหารเกิดจากการจัดการภายในองค์การ ซึ่งจะมีผลต่อภาพลักษณ์ขององค์การนั้น เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533: 35) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานในองค์การใด ๆ ก็ตามจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง โดยสภาพทั่วไปแล้ว ความสำเร็จของการบริหารมักจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการ 3 ประเด็นต่อไปนี้

2.1 การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงาน (goals and objectives) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่องค์การกำลังเผชิญอยู่ แล้วนำมาวางแผนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบทิศทาง การปฏิบัติงาน หรือสิ่งที่ต้องการในอนาคตนั่นเอง

2.2 การกำหนดภารกิจและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ (tasks and activities) หมายถึง ความสามารถในการคิดเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภารกิจหลัก ภารกิจรอง หรือกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3 การกำหนดคน (people) หมายถึง ความสามารถในการศึกษาและวิเคราะห์ พฤติกรรมต่าง ๆ ในการทำงานของผู้ร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ในการมอบหมาย งาน การติดตามและควบคุมงานตลอดจนการวางแผนพัฒนาบุคลากรขององค์การ

ธงชัย สันติวงษ์ (2530: 3) ได้กล่าวว่า ในบรรดางานทุกอย่าง หรือกิจกรรมของมนุษย์ ที่ดำเนินอยู่นั้น ไม่มีสิ่งใดสำคัญกว่าการบริหารหรือการจัดการ (management) เพราะงานทางด้าน การบริหารหรือการจัดการเป็นงานสำคัญ ต่อการเอื้ออำนวยให้มนุษย์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล (effective and efficiency) หน้าที่ในการบริหารของผู้บริหารทุกคนจะเกี่ยวข้องกับ การจัดการ (manage) สิ่งที่เกี่ยวข้องมี 3 สิ่ง คือ 1) การจัดการเกี่ยวกับด้านความคิด (ideas) คือ การวางแผนเพื่อให้ได้ทางเลือกและแผนการดำเนินงานที่ดี 2) การจัดการเกี่ยวกับสิ่งของ (things) คือ การจัดองค์การเพื่อให้การจัดแบ่งกิจกรรม ทรัพยากร และสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้มีระเบียบในการ ปฏิบัติงานร่วมกัน 3) การจัดการเกี่ยวกับคน (people) นั่นก็คือ การจัดคนเข้าทำงาน เพื่อให้ได้คนดี มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม การสั่งการเพื่อให้คนงาน (หรือผู้ตาม) ทั้งกรณีรายบุคคลและกลุ่ม ปฏิบัติงานด้วยดี และการควบคุมเพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกฝ่ายเป็นไปตามแผนงานที่คาดคิด มากที่สุด ส่วน พงษ์เทพ วรกิจโคคาทร (2533: 21) ได้กล่าวถึง การจัดการว่า เป็นระบบที่จะให้ องค์การเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า และทำให้องค์การมีผลผลิตที่มีทั้งคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากองค์การใดมีการบริหารงานที่ดีมีคุณภาพ แน่แน่นอนว่าองค์การนั้นย่อมมีภาพลักษณ์ที่ดี

นอกจากนี้ สมพงษ์ ปิณฑุสาสุข (ม.ป.ป. : 8-10 อ้างถึงใน ไชยยันต์ เกิดเหมาะ 2544 : 33-34) กล่าวถึง ผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าและบริหารงานทั่ว ๆ ไปต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. เป็นผู้วางแผนปฏิบัติงาน การพิจารณาจุดมุ่งหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ พิจารณา อุปสรรคหรือปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จัดให้มีปัจจัยในการบริหารงาน วางรูปแบบการบริหารงาน ตามนโยบายและโครงการต่าง ๆ กำหนดมาตรฐานของงานแต่ละคนและมาตรฐานในส่วนรวมและ การออกคำสั่งให้ปฏิบัติงานตามความมุ่งหมาย

2. เป็นผู้จัดองค์การและตัวบุคคลให้เข้าทำงาน การกำหนดรูปแบบขององค์การหรือ ส่วนราชการกำหนดสายงานการบังคับบัญชาและการติดต่อภายในขององค์การ กำหนดการบังคับบัญชา ให้เป็นเครื่องมือต่อการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ จัดให้มีหัวหน้าชั้นรอง ๆ ลงไปที่มีสมรรถภาพ และจัดให้มีการบริหารงานบุคคลที่ดี

3. เป็นผู้ควบคุมและบริหารการคลัง ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ ควบคุม การใช้จ่ายเงินและวัสดุให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์

4. เป็นเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน ตรวจสอบแก้ไขสายบังคับบัญชา และระบบการติดต่อภายในให้เป็นไปอย่างถูกต้อง มีผลการปฏิบัติงานเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ร่วมงานและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

5. เป็นผู้อำนวยการบริหารและผู้ประสานงาน ให้มีการสมานฉันท์กลมเกลียวกันในการใช้คน วัสดุและเงินให้เป็นอุปกรณ์ต่องานและมีการตรวจสอบประเมินผลและแก้ไขปรับปรุง จัดให้มีการสมานฉันท์ระหว่างคนกับงาน แก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ เพื่อให้มีความสามัคคีกันประสานงานกับคนเพื่อให้มีเอกภาพของงานที่ดีที่สุด

6. เป็นผู้นำและผู้ริเริ่มที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน แสดงตัวอย่างที่ดีให้ปรากฏ รู้จักกระตุ้นเร้าให้มีความกระตือรือร้นแนะนำแนวทางที่ดี กล้าเสี่ยงกล้าทำในสิ่งใหม่ ๆ

7. เป็นผู้ตัดสินใจที่ดี ได้แก่ การออกคำสั่งให้ปฏิบัติและยอมเสี่ยงต่อความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ จะต้องรู้จักจำแนกและวิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ ที่จะวินิจฉัยสั่งการ เรื่องสำคัญน้อยลงมาควรมอบให้หัวหน้าชั้นรอง ๆ ลงไปเป็นผู้สั่งการแทน มีการจัดลำดับความสำคัญของงานตามความเหมาะสม

8. เป็นผู้ควบคุมและจัดมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณากำหนดรายละเอียด ช่วยจำแนกหน้าที่ต่าง ๆ ที่จะต้องทำ กำหนดตัวบุคคลและหน้าที่ ที่จะให้รับผิดชอบ กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การมอบอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและเมื่อพบความผิดพลาดควรแนะนำแก้ไข และติดตามผลงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

9. รู้จักประเมินผลงาน ทั้งประเมินคนและประเมินผลงานในด้านต่าง ๆ เพื่อทราบข้อเท็จจริงจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของผลการปฏิบัติงาน

10. รู้จักแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น และรู้จักคิดค้นความก้าวหน้าในผลงาน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสถาบัน และต่อผลงานที่มีประสิทธิภาพและประหยัด มีหน้าที่รับผิดชอบทั้งภายใน คือ การควบคุม การวางแผนปฏิบัติงาน และภายนอก คือ รับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และประชาชน

นอกจากนี้ ปรีชา คัมภีรปรกรณ์ (2533: 191-192) กล่าวถึงการบริหารและการจัดการของผู้บริหารควรปฏิบัติ ไว้ว่า

1. ด้านการจัดสายงาน ผู้บริหารต้องพิจารณาความรับผิดชอบในการบริหารหน่วยงานภายใน โดยคำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยงานนั้น และความพร้อมของโรงเรียนทั้งในด้านทรัพยากรและบุคลากร ว่าจะมีเพียงพอสำหรับดำเนินการได้หรือไม่ และคำนึงถึงปริมาณของงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. ด้านจัดบุคลากรเข้าสายงาน สายงานที่ตั้งขึ้นจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบในการทำงาน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาจัดบุคลากรในสายงานแต่ละสายให้เหมาะสมกับงาน และความสามารถของบุคคล

3. ด้านการจัดหาทรัพยากรและเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงาน การปฏิบัติงานต่าง ๆ จำเป็นต้องมีเครื่องมือช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารต้องจัดหาให้

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยการสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา หรือศึกษาดูงานต่าง ๆ

5. ด้านการวางแผนการดำเนินงาน เป็นสิ่งที่จำเป็นมากประการหนึ่ง ที่ผู้บริหารควรจะได้กำหนดแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ว่าควรจะดำเนินการและมีขั้นตอนอย่างไร แผนการดำเนินงานควรเป็นแผนที่ค่อนข้างแน่นอนและรัดกุม เพื่อจะได้เป็นการเตรียมตัวในการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า

6. ด้านการประเมินผลงาน ในการดำเนินงานใดก็ตาม ผู้บริหารควรจะได้มีการติดตามและการประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อหาทางปรับปรุงหรือช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน

ทีด (Tead 1951: 105 อ้างถึงใน กิตติ สุภานนทเดชากุล 2532: 23-24) กล่าวถึงกระบวนการบริหาร 10 ขั้นตอนของผู้บริหาร ได้แก่

1. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของงานให้ชัดเจนและรัดกุม
2. การจัดทำแผนภูมิอย่างกว้าง ๆ ของโครงสร้างองค์การหรือหน่วยงาน
3. การบรรจุและการจัดระเบียบหรือกำหนดขอบข่ายของอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารบุคคล

4. การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้อื่นรับไปทำเป็นส่วน ๆ ไป
5. การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินไปด้วยดี
6. การปฏิบัติกรทุกอย่างที่จำเป็น เป็นการรักษาปริมาณและคุณภาพของงานให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ

7. การจัดให้มีการติดต่อสัมพันธ์กับทุกหน่วยงานและทุกตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกัน โดยอาศัยคณะกรรมการดำเนินการประสานงาน

8. การดำเนินการทุกอย่างในการบำรุงขวัญ กระตุ้นและให้กำลังใจ เพื่อให้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ทุกคนทั้งหน่วยงานทำงานอย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

9. การประเมินผลงาน โดยเปรียบเทียบกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น

10. การพิจารณางานในอนาคต การตั้งความมุ่งหมายและการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงานไว้รับสถานการณ์ในอนาคต พร้อมกับเตรียมดูทางตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงานขั้นต่อไปในอนาคต

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบริหารจัดการ หมายถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่บริหารงาน โดยการใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยงาน วางแผนไปในทิศทางที่ถูกต้อง กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มอบหมายงานและจัดคนเข้าปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม ประสานงานและควบคุมงาน ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน และความสามารถประเมินผลงานตามสภาพจริง มุ่งเน้นผลลัพธ์ของงาน

3. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ

3.1 ความหมายของความเป็นผู้นำ

มีผู้ให้ความหมายของความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำหลากหลาย เช่น ทีด (Tead, 1970: 20) คือ การกระทำของบุคคลเพื่อให้ได้รับสิ่งที่ต้องการ และทำให้ผู้อื่นชื่นชอบ อุทัย หิรัญโต (2520: 6-9) คือ 1) การที่บุคคลใช้ความสัมพันธ์ เพื่อปฏิบัติการและอำนาจการติดต่อสื่อสาร ติดตามซึ่งกันและกัน 2) การที่ผู้บริหารของกลุ่มทำหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ริเริ่ม ประนีประนอม และประสานงาน โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ อำนาจบารมี เพื่อก่อให้เกิดพลังรวมของกลุ่ม 3) ความสามารถของบุคคลในการทำแผนงาน และคำวินิจฉัยของเขาให้เป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้ตาม 4) วิธีการจูงใจให้บุคคลแต่ละคนให้ทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน 5) กิจกรรมในการใช้อิทธิพลจูงใจให้บุคคลร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเห็นว่าเป็นสิ่งอันพึงปรารถนา จึงกล่าวได้ว่า ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการใช้อำนาจหน้าที่และหรืออำนาจความดีของบุคคล เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 บทบาทหน้าที่ของผู้นำ

ผู้นำเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กร ประกอบด้วย 1) ทำให้ผู้ร่วมงานสนใจจดจ่อต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร 2) ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรชัดเจน 3) แก้ปัญหาข้อข้องใจหรือการร้องทุกข์ของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม 4) รักษาขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สูงอยู่เสมอ ทำให้มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าขององค์กร 5) ทำให้ผู้ร่วมงานมีความกระตือรือร้นตื่นตัวในการทำงาน บทบาทหน้าที่ของผู้นำ คือการทำงานร่วมกับ

ผู้อื่น โดยชักจูงให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจทำงานเพื่อบรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความสมัครใจ มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในความสำเร็จของงาน ตลอดจนมีความเข้าใจผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานไว้วางใจ เคารพรัก มีความอ่อนใจในการทำงานร่วมกัน

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2540: 46-49) กล่าวว่า ผู้นำควรจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. การรับรู้และความสามารถหยั่งรู้ (perception and insight) ของผู้นำเป็นภาวะวิสัย (objectivity) คือ สามารถรับรู้เหตุการณ์ในองค์กร เปรียบเทียบกับองค์กรอื่น และสิ่งแวดล้อมภายนอกได้อย่างโปร่งใสไม่ลำเอียงเข้าข้างตน ไม่มองเห็นแต่สิ่งที่วัฒนธรรมเดิมบังคับให้เห็น ต้องสามารถรับรู้ได้เกินทัศนวิสัยที่กำหนดด้วยวัฒนธรรมของตนเอง ผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างนี้มักจะเคยทำงานในหลายหน้าที่หรือเคยทำงานในองค์กรอื่นมาแล้ว ทำให้สามารถเปรียบเทียบประสบการณ์ในที่ต่าง ๆ ได้

2. ทักษะการจูงใจและการเป็นผู้นำ (motivation and leadership skills) เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลงสำเร็จได้ ผู้นำที่ดีต้องสามารถสื่อสารให้คนในองค์กรรับรู้ และเข้าใจว่าองค์กรไม่สามารถดำรงอยู่ด้วยสภาพอย่างเดิมได้ ต้องชี้นำคนในองค์กรให้เข้าใจและยอมรับสภาพในการเปลี่ยนแปลง

3. ความเข้มแข็งของอารมณ์ (emotional strength) ผู้นำต้องมีความเข้มแข็งทางอารมณ์เมื่ออยู่ในช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร เนื่องจากเป็นช่วงระยะที่ผู้นำต้องเผชิญกับความกังวลเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ผู้นำที่ดีต้องให้กำลังใจ และแสดงความอดทนเมื่อมีอุปสรรค

4. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงคติฐานของวัฒนธรรม (ability of cultural assumptions) ผู้นำต้องมีความสามารถในการชี้ให้เห็นว่า องค์กรต้องล้มเลิกความเชื่อค่านิยมหรือคติฐานที่กำลังมีอิทธิพลอยู่ในขณะนี้ด้วยเหตุผล และมีความสามารถที่จะถ่ายทอดความคิดแนวทางการเปลี่ยนแปลงคติฐานของวัฒนธรรมใหม่

5. ความสามารถในการสร้างความร่วมมือในหมู่สมาชิก (creation of involvement and participation) ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการรับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นในการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน ผู้นำในองค์กรธุรกิจแตกต่างกับผู้นำในทางศาสนาที่อาศัยคุณสมบัติส่วนตัวและความศรัทธาในศาสนาช่วย ผู้นำในองค์กรธุรกิจต้องดำเนินงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ และต้องพึ่งพาอาศัยบุคคลอื่นในการทำงานให้บรรลุภารกิจ ซึ่งต้องดำเนินการทำให้สมาชิกมีความเข้าใจ และให้มีโอกาสเข้าร่วมกระบวนการ จึงทำให้เกิดแรงจูงใจและพันธกิจ (commitment)

6. วิสัยทัศน์ลึกซึ้ง (depth of vision) ผู้นำ ต้องมีคุณสมบัติด้านวิสัยทัศน์ เนื่องจากต้องเข้าใจคติฐานขององค์การเกี่ยวกับความสัมพันธ์ เอกลักษณะขององค์การกับสิ่งแวดล้อม ผู้นำต้องเข้าใจลึกซึ้งในความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของคนในองค์การ

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติในสิ่งที่ผู้นำต้องการ ความสามารถในการเข้าใจถึงสภาพความแตกต่างของมนุษย์ ความสามารถในการจูงใจและให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการแสดงพฤติกรรมกรรมการบริหารเหมาะสมกับสถานการณ์ รายงานการวิจัย (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา 2539: 15) นอกจากนี้ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2525: 96) ได้กล่าวถึงลักษณะประจำตัวของผู้นำประกอบด้วย 1) ผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความสามารถ (capacity) ซึ่งประกอบด้วย ความมีปัญญา ไหวพริบ การตื่นตัวอยู่เสมอ ทนต่อเหตุการณ์ การใช้เวลาและภาษาที่ถูก ความเป็นผู้ริเริ่มเป็นของตนเอง และความเป็นผู้มีการตัดสินใจที่ดี 2) ผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความสำเร็จ (achievement) ความสำเร็จทางด้านวิชาการ แสวงหาความรู้ 3) ผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบ (responsibility) ผู้นำจะต้องเป็นคนที่คนอื่นจะพึ่งพาได้ มีความคิดริเริ่ม มีความสม่ำเสมอมั่นคง อดทน กล้าพูด กล้าทำ มีความเชื่อมั่นตนเอง และมีความปรารถนาที่จะเป็นเลิศหรือทะเยอทะยาน 4) ผู้นำจะต้องเป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วม (participation) ในด้านกิจกรรมในด้านสังคม ให้ความร่วมมือ รู้จักปรับตัว และมีอารมณ์ขัน 5) ผู้นำต้องเป็นผู้มีฐานะทางสังคม (status) ตำแหน่งฐานะทางสังคมเป็นที่รู้จักทั่วไป (popularity) 6) ฐสภาพการณ์ (situation) ฐสภาพทางด้านจิตใจของคนระดับต่าง ๆ ฐฐานะ ฐทักษะ ความต้องการและความสนใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ฐวัตถุประสงค์ขององค์การที่จะต้องทำให้สำเร็จ มีผู้กล่าวว่า ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักการเป็นผู้ตามที่ดีด้วย และจักรพรรดิ ะทา (2538: 31) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำนั้น เป็นความสามารถในการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ ทั้งยังรวมถึงความสามารถในการเข้าใจถึงสภาพและความแตกต่างของมนุษย์ ความสามารถในการจูงใจและให้กำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการแสดงพฤติกรรมกรรมการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์

จะเห็นได้ว่า การเป็นผู้นำเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีบทบาทหน้าที่หัวหน้าหรือผู้บริหารในองค์การ ผู้ที่จะเป็นผู้นำจะต้องมีความสามารถในการใช้อำนาจหน้าที่และบทบาทที่ตนเองมีอยู่ในการสั่งงาน ประสานงานกับบุคคลที่ร่วมงานให้บรรลุตามภาระหน้าที่ขององค์การตามเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วน คิงเบอร์รี่ (Kingsbury 1957: 48-49 อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน 2526: 227) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรจะมีหน้าที่ดังนี้ 1) เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่มีอยู่ในความรับผิดชอบ 2) เป็นผู้ช่วยเสริมสร้างให้ปริมาณและคุณภาพของงานให้ได้รับผลสูงสุด 3) เป็นผู้สอนและแนะนำการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา 4) เป็นผู้ติดต่อและประสานงานในองค์การ เพื่อ

ให้มีประสิทธิภาพ 5) เป็นผู้สั่งการและควบคุมงาน นอกจากนี้ สมยศ นาวิกาน (2520: 219) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้นำตามแบบอย่างของ ลิฟฟิท และ ไวท์ ซึ่งได้จำแนกรูปแบบของผู้นำออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ผู้นำแบบอัตตาริปไตย 2) ผู้นำแบบตามสบาย และ 3) ผู้นำแบบประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่มีความสามารถในการจูงใจให้ปฏิบัติงาน เข้าใจสภาพความแตกต่างของบุคลากรที่ร่วมงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความสามารถในการตัดสินใจสั่งการ ความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาและช่วยให้คำแนะนำ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน ความสามารถในการบริหารงานตามสถานการณ์

4. คุณลักษณะด้านคุณธรรม

คุณลักษณะด้านคุณธรรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรทุกระดับในวิทยาลัย คือ ต้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะด้านคุณธรรมสูง โดยเฉพาะบุคคลในระดับผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติในลักษณะผู้มีคุณธรรม โดยการกระทำตนเป็นผู้มีความประพฤติดี วางตนดี และมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยเฉพาะเอกลักษณ์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ คือ การอบรมทางด้านคุณธรรม และวิธีการอบรมประการหนึ่ง คือ การเป็นแบบอย่าง บุคลากรของวิทยาลัยจึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรม ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะของผู้มีคุณธรรม เพื่อที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม นอกจากนี้การบริหารงานของผู้บริหารต้องการความร่วมมือจากผู้ร่วมงานสูง โดยอาศัยคุณลักษณะของผู้มีคุณธรรม จะก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาจากผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างราบรื่น

4.1 ความหมายของคุณธรรม

ความหมายของคุณธรรมตามความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ เช่น สุภรณ์ ประดับแก้ว (2526: 66) คือ ธรรมะอันเป็นคุณเป็นเหตุของความประพฤติที่ดีงาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 คือ สภาพคุณงามความดี ยนต์ ชุ่มจิต (2535: 219) หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดีความถูกต้อง ซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น หรือทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คุณธรรมของครู คือ คุณสมบัติที่เป็นความดีความถูกต้องเหมาะสม ซึ่งอยู่ภายในจิตใจของครู และเป็นแรงผลักดันให้กระทำหน้าที่อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ กรมวิชากร (2540: 1) หมายถึง คุณงามความดี ด้านกาย วาจาใจ ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติและสังคมเกิดความสงบสุข กล่าวได้ว่า คุณธรรม หมายถึง ลักษณะคุณงามความดี ความงามซึ่งอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งส่งผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอันเป็นที่ยอมรับของสังคม

4.2 ลักษณะของคุณธรรม

ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณลักษณะของผู้มีคุณธรรม เพื่อมีผลดีต่อการบริหาร ลักษณะของผู้มีคุณธรรมตามความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ เช่น พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง (2541: 10) ประกอบด้วย 1) คุณธรรม ได้แก่ การมีวินัยในตนเอง การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ มีความขยัน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มีความอดทน ควบคุมอารมณ์ ประหยัด มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีความเมตตา กรุณา 2) ความเป็นประชาธิปไตย คือ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3) ความรัก และศรัทธาในอาชีพครู คือ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีความสำนึกและตระหนักที่จะเป็นครู รัก และเอาใจใส่ห่วงใยศิษย์ รักษาชื่อเสียง และปฏิบัติหน้าที่ และประพฤตินเหมาะสมกับการ ประกอบอาชีพครู รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538: 93-95) ประกอบด้วย 1) มีความเมตตา ได้แก่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้ร่วมงาน สังคม สนใจ ห่วงใยการเรียนและความประพฤติของนักเรียน 2) มีความยุติธรรม ได้แก่ ความเป็นธรรมต่อนักเรียน ความเป็นกลาง 3) มีความรับผิดชอบ ได้แก่ มุ่งมั่นในผลงาน ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน 4) มีวินัย ได้แก่ มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบวินัย 5) มีความขยัน ได้แก่ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ 6) มีความอดทน ได้แก่ อดทนเมื่อมีอุปสรรค ควบคุมอารมณ์ของตนได้ 7) มีความประหยัด ได้แก่ รู้จักประหยัด อดออม ใช้จ่ายคุ้มค่า 8) มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู 9) ความเป็นประชาธิปไตยในการ ปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ได้แก่ รับฟังความคิดเห็น มีเหตุผล ใช้หลักการและเหตุผลในการ แก้ปัญหา ลักษณะคุณธรรมอันเป็นคุณงามความดีของบุคคล และมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ หน้าที่ ประกอบด้วย ความยุติธรรม ความเมตตา ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันขันแข็ง ความประหยัด การหลีกเลี่ยงอบายมุข ความมีวินัย ความเป็นประชาธิปไตย

4.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมของผู้บริหารวิทยาลัย

ผู้บริหารวิทยาลัย จึงต้องมีลักษณะด้านคุณธรรมสูงในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นแบบอย่าง สำหรับครู บุคลากรและนักเรียน ซึ่งคุณธรรมที่จำเป็นของผู้บริหาร ประกอบด้วย

1. ความยุติธรรม คือ ให้ความเสมอภาค ปราศจากอคติกับผู้ร่วมงาน มีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่เข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
2. ความเมตตา คือ ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในการทำงานและชีวิตส่วนตัว
3. การเสียสละ คือ การทุ่มเทปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน มุ่งหวังในประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

4. ความซื่อสัตย์ คือ มีความซื่อตรงสุจริตในการปฏิบัติงาน มีความเที่ยงธรรมในการวินิจฉัยพิจารณา ตัดสินในเรื่องต่าง ๆ
 5. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ คือ ไม่ละทิ้งในงานหน้าที่ ติดตามเอาใจใส่ดูแลงานที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุเป้าหมาย
 6. มีความขยันขันแข็ง คือ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อต่อปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน
 7. มีความประหยัด คือ ใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างคุ้มค่า เพื่อประโยชน์ของโรงเรียน นักเรียน
 8. หลีกเลียงอบายมุขทั้งปวง คือ การไม่ยุ่งเกี่ยวหรือไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นอบายมุขทั้งปวง ได้แก่ การพนัน ยาเสพติด การดื่มสุราอันเกินควร การเที่ยวในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น
 9. มีวินัย คือ การยอมรับและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ วินัย ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ การมีวินัยในตนเอง การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎ ระเบียบ วินัย ของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 10. ยึดหลักประชาธิปไตย คือ มีความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต กล่าวคือ ใช้หลักประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต ในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็น โดยเฉพาะการฟังความคิดเห็นของส่วนรวมหรือผู้ร่วมงาน การใช้เหตุผลและหลักการ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น
- ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม เพื่อสร้างความเชื่อถือและยอมรับจากบุคคลอื่นทั้งในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต ซึ่งจะได้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตแก่ผู้ร่วมงานและนักเรียน

5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์กร ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะถ้าขาดมนุษยสัมพันธ์จะทำอะไรให้มีประสิทธิภาพยาก การสร้างบรรยากาศทางมนุษยสัมพันธ์ ช่วยจรรโลงบุคคลไปในทางเดียวกันในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารที่ดีจะต้องคำนึงถึงมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานก่อนสิ่งอื่น ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับคนอื่นได้ และการรักษาสภาพของการทำงานเป็นทีมได้

มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญและก่อประโยชน์แก่ผู้บริหารหลายประการ ได้แก่

- 1) ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ร่วมงานในทุกระดับ ซึ่งจะก่อให้เกิดความราบรื่นในการคบหาสมาคม และการปฏิบัติงาน
- 2) ก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา เชื่อถือไว้วางใจ ซึ่งเป็น

ปัจจัยให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน 3) ก่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคี อันเป็นสิ่งที่จะช่วยป้องกันความขัดแย้ง ความระแวงสงสัย ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน มนุษยสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสร้างความรัก ความไว้วางใจ แก้ปัญหาความขัดแย้งและความเข้าใจผิด สร้างการประสานงานที่ดีก่อให้เกิดความพึงพอใจและความสุขในการทำงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1 ความหมายของมนุษยสัมพันธ์

บุคคลต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์หลากหลาย เช่น เดวิส (Davis , 1957: 9) คือ การจูงใจให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม โดยมีความพึงพอใจทางเศรษฐกิจ สังคมและจิตใจ มาเซีย (Massie , 1964: 66) คือ วิธีจูงใจคนให้ทำงานตามจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความพอใจและช่วยให้งานขององค์กรสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ฟลิปโป (Flippo , 1969: 156) การรวบรวมคนให้ทำงานร่วมกันในลักษณะที่มุ่งให้เกิดความร่วมมือประสานงานและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมาย อรุณ รักธรรม (2522: 39) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นการสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี เกิดความพอใจและเกิดความรักใคร่ เติยร เหลืองอร่าม (ม.ป.ป.: 1356) คือ ศิลปะของการชนะใจคน การชนะใจคนหมายถึงการให้เขายอมรับนับถือ เกิดศรัทธา เชื่อถือ เลื่อมใส ทำให้ทำงานด้วยความเต็มใจอย่างแท้จริง

สมใจ เขียวสด (253: 24) คือ 1) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรักความนับถือซึ่งกันและกัน 2) การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในองค์กร มีความหวังดี ผูกพันกับองค์กรซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ วิจิตร อาวะกุล (2538: 54) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน กล่าวได้ว่ามนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความร่วมมือหรือการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในลักษณะต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีความเข้าใจอันดีต่อกัน อันเป็นการจูงใจที่นำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

5.2 ลักษณะของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์

ลักษณะของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ประกอบด้วย ลักษณะหลากหลายซึ่งในความคิดเห็นของหลาย ๆ ท่าน เช่น วิจิตร อาวะกุล (2538: 60-61) ประกอบด้วย 1) มีท่าทางดี มีลักษณะเข้ากับบุคคลได้ กิริยามารยาทเรียบร้อย การพูดคุยสนุกสนาน ผู้คบด้วยเกิดความสบายใจ 2) มีบุคลิกภาพดี ได้แก่ รูปร่างหน้าตา การแต่งตัว การเคลื่อนไหว กิริยาท่าทางและการพูดจา 3) มีความเป็นเพื่อนสนิทสนมกลมเกลียวเป็นเพื่อนได้ง่าย 4) มีปฏิภาณไหวพริบดี แพรวพราวในการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์กับผู้อื่น งานวิจัยของ ฌัทพงษ์ ไพรัตน์ ประกอบด้วย 1) มีความสามารถ

ทางวิชาการ รู้กว้าง 2) มีความสามารถทางจิตวิทยา เข้าใจพฤติกรรมของคน รู้ถึงความต้องการของคน รู้ถึงความแตกต่างของคน 3) มีบุคลิกภาพดี แต่งกายดี พุคดี ฟังดี มีสง่า คล่องแคล่ว ยิ้มแย้ม น่านับถือ 4) มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีอารมณ์ขัน 5) มองโลก มองคน ในแง่ดี ไม่อาฆาต มองสภาพการณ์อย่างเป็นกลาง ชมเชยด้วยความจริงใจต่อผู้อื่น 6) เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว 7) มีความคิดสร้างสรรค์ 8) ยอมรับในเสรีภาพของผู้อื่น 9) รู้จักวางตนและปรับตน ตามบทบาทสถานการณ์ต่าง ๆ 10) แสดงออกซึ่งความสามารถอย่างเต็มที่ตามโอกาส ไม่เป็นคน ไขว่คว้า ไม่นินทา วางอุเบกขาต่อสิ่งที่ไม่พอใจ รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้ที่ บุคคลอื่นปรารถนาที่จะเข้าใกล้ และสามารถที่จะโน้มน้าวผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้ด้วยดี

5.3 แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์

ผู้บริหารโรงเรียนทำงานร่วมกับบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกันในฐานะ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาาระดับสูง และครู ซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารจึงต้องรู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ มีผู้ที่เสนอแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2521: 232-236) ได้เสนอแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกับบุคคลฐานะต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานกับ ผู้บังคับบัญชา การทำงานกับผู้ทำงานในระดับเดียวกัน และการทำงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนี้

- 1) การทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย (1) ทำงานให้ดี ทำงานเต็มเวลาและเต็มความสามารถ หลีกเลี่ยงการประจบสอพลอ (2) พยายามหาทางทำให้ความคิดของผู้บังคับบัญชาเป็นความจริงและเกิดผลดี (3) ยอมรับการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา (4) ยกย่องผู้บังคับบัญชา ตามควรแก่ฐานะ (5) ไม่เห็นพ้องด้วยหรือปฏิเสธตลอดเวลาต่อผู้บังคับบัญชา (6) รู้จักนิสัย ของผู้บังคับบัญชา (7) ไม่รบกวนผู้บังคับบัญชาด้วยเรื่องเล็กน้อย (8) ไม่นินทาผู้บังคับบัญชา (9) ไม่โกรธเมื่อความคิดเห็นไม่ตรงกัน (10) ไม่บ่นถึงความยากลำบากในการปฏิบัติงานต่อ (10) ผู้บังคับบัญชา (11) ปรึกษางานกับผู้บังคับบัญชาในโอกาสอันสมควร (12) ประเมินผลการ ทำงานของตนเองเป็นระยะ
- 2) การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ทำงานในระดับเดียวกัน ประกอบด้วย (1) การพยายามเข้าหาก่อน (2) มีความจริงใจ (3) หลีกเลี่ยงการนินทา (4) ไม่ขัดทอดหรือโยน ความผิด (5) ยกย่องชมเชยตามโอกาสสมควร (6) ให้ความร่วมมือในการทำงานด้วยความเต็มใจ (7) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (8) หลีกเลี่ยงการทำตนเหนือผู้อื่น (9) ให้ความเสมอต้นเสมอปลาย (10) มีใจกว้างพอประมาณ (11) หลีกเลี่ยงการขอร้องในเรื่องที่สามารถทำเองได้ (12) พบปะ สัมผัสตามสมควร
- 2) การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ประกอบด้วย (1) ควบคุม ตนเอง เช่น ไม่โมโหจนเฉียว ไม่หลงอำนาจ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง (2) เสริมกำลังใจในการทำงาน เชื่อมมั่นในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา (3) ให้รางวัลพอเหมาะกับผลงานที่ทำสำเร็จ (4) รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ (5) รู้จักฟัง (6) รักษาผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชา (7) ให้ข้อมูลความเคลื่อนไหว และ

ความก้าวหน้าขององค์กร (8) มอบหมายงานให้เหมาะสมกับคน เปิดโอกาสให้ทำงานที่ตรงกับความสามารถ (9) ส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ

เมธี ปิณฑนนท์ (2525: 249-250) เสนอแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กรของผู้บริหาร ดังนี้ 1) ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าพบง่าย ทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว 2) เป็นผู้ฟังที่ดี กระตุ้นให้พูดจนหมดเปลือก 3) ช่วยให้ได้ตัดสินใจด้วยตนเองโดยปราศจากการบงการ 4) ยกย่องให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา 5) ให้ความรู้และแนวทางในการทำงานหรือแก้ปัญหา 6) กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 7) รู้จักผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคล 8) ทำให้เกิดความสนใจงานมากขึ้น เน้นความสำคัญของงานแต่ละหน้าที่ 9) ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกว่าเป็นบุคคลสำคัญ 10) บริหารด้วยความเที่ยงธรรม เสมอต้นเสมอปลาย ปราศจากอคติหรือเลือกที่รักมักที่ชัง ฟังความทั้งสองฝ่าย

อาภา กมรบุตร (2529: 90-92) เสนอแนวปฏิบัติของหัวหน้าหรือผู้นำในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย 1) ทำงานตามกฎ ระเบียบแบบแผน ไม่ทำตามใจ หรืออารมณ์ 2) ไม่วางอำนาจหรือถืออำนาจ 3) สนใจและเอาใจใส่ในงาน 4) พยายามพัฒนางานที่กำลังทำอยู่ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ 5) ไม่แสดงออกในลักษณะเคร่งเครียดหรือเคร่งขรึมจนเกินไป 6) สั่งคำสั่งที่แน่นอน มีเหตุผลและปฏิบัติได้ 7) ติดตามงานที่สั่งได้ผลอย่างไร มีอะไรเป็นอุปสรรคและพยายามแก้ไข 8) รู้จักประนีประนอม 9) ตักเตือนเมื่อเกิดความผิด 10) มีความอดทนหรือขันติธรรม 11) มีความเสียสละ 12) เห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน 13) รักเกียรติยศศักดิ์ศรีของตน 14) เสมอต้นเสมอปลาย 15) กล้ารับผิดชอบเป็นคนแรกเมื่อมีความเสียหายหรือบกพร่อง 16) หาสาเหตุที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเบี่ยงเบน 17) ไม่สนับสนุนเฉพาะพวก 18) ระวังระวังตัว 19) มีความซื่อสัตย์สุจริต 20) ไม่เห็นแก่ตัว

อุทัย หิรัญโต (2532: 132-133) เสนอยุทธวิธีการพิชิตหัวใจผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย 1) พูดถึงงานก่อนที่จะพูดถึงตัวทุกครั้ง 2) เป็นฝ่ายถามก่อน และกระตุ้นให้วิพากวิจารณ์ตัวเองมากกว่าที่จะให้คำวิพากวิจารณ์ 3) เป็นผู้ฟัง พูดในสิ่งที่เห็นด้วยก่อน และพูดสิ่งที่ไม่เห็นด้วยทีหลัง 4) ถ้าจะพูดถึงความผิดพลาดของผู้ใต้บังคับบัญชาควรบอกเขาว่า เขามีได้ตั้งใจทำผิด แต่ที่ทำผิดเพราะเขาพลาดไป 5) ช่วยผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการพัฒนาตัวเอง 6) วิพากวิจารณ์ที่งานของผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ใช่ที่ตัว 7) ยอมรับในความผิดพลาดของตนเอง 8) ไม่วิจารณ์ผู้อื่นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาฟัง 9) ถ่าลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชาและได้เรียกเขามาชี้แจงถึงการลงโทษนั้นแล้วอย่าเรียกมาให้คำแนะนำในผลงาน เพราะอาจเกิดความรู้สึกต่อต้าน 10) การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา อย่าพูดถึงการขึ้นเงินเดือน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เพราะอาจถูกตีความว่าเป็นการผูกพันหรือให้สัญญา 11) ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยทุกกรณี อาจเสนอให้พิจารณาใหม่อีกครั้ง

12) ผู้ได้บังคับบัญชาที่ต้องการปรับปรุงตนเอง จงเสนอให้ความช่วยเหลือทันที 13) ชื่นชมในผลงานของผู้ได้บังคับบัญชา และบันทึกไว้ในประวัติ 14) ส่งเสริมจุดเด่น 15) การทำงานต้องเอาใจใส่คนส่วนใหญ่

5.4 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีคุณลักษณะของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ หรือเป็นผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย

1. การรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน คือ รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน ไม่ยึดแต่ความคิดของตนเองเป็นใหญ่
2. การประสานงานกับทุกฝ่ายหรือทุกคนที่เกี่ยวข้องได้ คือ สามารถที่จะประสานการปฏิบัติงานกับบุคคลหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน มีการประนีประนอม ก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน
3. มีความเป็นกันเอง คือ ไม่ถือตัว ไม่ยึดติดตำแหน่งหน้าที่ ถืออำนาจหรือวางอำนาจ แต่อยู่ร่วมกันหรือร่วมทำงานร่วมกันด้วยความเป็นกันเอง
4. การยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน คือ ยอมรับในตัวผู้ร่วมงาน ให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานตามฐานะของแต่ละคน ไม่ดูหมิ่นดูแคลน ยกย่องให้เกียรติ ทำให้รู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญสำหรับการปฏิบัติงาน
5. ผู้ร่วมงานสามารถเข้าพบได้ง่าย คือ การวางตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจ เชื่อถือสามารถเข้าพบได้โดยไม่ต้องมีพิธีรีตองมาก ทำให้เขากล้าเข้ามาพบเพื่อปรึกษาได้ ทั้งในเรื่องงานและชีวิตส่วนตัว
6. สร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ คือ สร้างให้เกิดบรรยากาศของความรู้สึกว่า มีความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ ความรู้สึกไม่ตึงเครียด มีบรรยากาศที่เป็นกันเองในหน่วยงาน
7. การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ คือ ปรับตัวเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยไม่รู้สึกแปลกแยก หรือก่อให้เกิดผลเสียต่อการสร้างความสัมพันธ์และการปฏิบัติงาน
8. การปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงานสม่ำเสมอ คือ ไม่ละทิ้งงานในหน้าที่หรือปล่อยให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่ โดยตนเองไม่อยู่ร่วมในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ หรือไม่ติดตามงานอย่างใกล้ชิด สม่ำเสมอ ร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการปฏิบัติงาน
9. ให้ความสนใจผู้ร่วมงานทั้งในงานและชีวิตส่วนตัว คือ รู้จักผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล เอาใจใส่ดูแลผู้ร่วมงานทั้งในเรื่องงานและชีวิตส่วนตัว

10. สนับสนุนบุคลากรทุกฝ่าย คือ ให้การสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรทุกฝ่ายโดยไม่เลือกว่าเป็นฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยถือว่าเป็นบุคลากรของโรงเรียนด้วยกัน

ผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อสามารถจูงใจให้เกิดการยอมรับจากผู้ร่วมงาน และทำให้การประสานงานและทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

มีผู้ทำการศึกษาวิจัยและรวบรวมเอาไว้หลายท่าน เช่น สต็อกคิล (Stogdill , 1974 : 74-75) ได้สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร และมีความเห็นว่าลักษณะของผู้บริหารที่ดีมีดังนี้

1) ลักษณะทางกาย ผู้บริหารเป็นผู้ที่แข็งแรง มีร่างกายเป็นสง่า ภูมิหลังทางสังคม ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการศึกษา และมีสถานะทางสังคมดี สถิติปัญญา ผู้บริหารเป็นผู้มีสติปัญญาสูง มีการตัดสินใจดี และมีทักษะในการสื่อความหมายและการพูด บุคลิกภาพ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจริยธรรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง 2) ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความปรารถนาจะทำดีที่สุด ปรารถนาที่จะรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งที่งาน 3) ลักษณะทางสังคม ผู้บริหารเป็นผู้ที่ปรารถนาจะร่วมมือกับคนอื่น มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและคนอื่น ๆ เข้าสังคมได้เก่ง มีความเฉลียวฉลาดในการสังคม และแม็กนุสัน (Magnuson , 1971: 78-91) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่น ได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายให้ผู้อื่นทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ดี ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้นำที่นำเขาใกล้ชิดและมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน ให้ความสนใจกับบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่

(2) คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีวิจาร์ณญาณ และมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้ไม่ใช้อารมณ์ มีความเมตตา ปราณี และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

อนันต์ มาสวัสต์ (2518: 43-44) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนา ตามทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า คุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่ามีสำคัญอยู่ใน 10 อันดับแรก คือ

1. ปกครองบังคับบัญชา โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และ อุเบกขา

2. มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการโรงเรียน

3. มีความยุติธรรม

4. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. ใจคอหนักแน่น มีอารมณ์มั่นคง

6. มีความประพฤติดี ยึดเป็นแบบอย่างได้

7. มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว และกล้าตัดสินใจ

8. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี

9. มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงและสมบูรณ์

10. แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และสะอาดเรียบร้อย

นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังพบว่าครูชายกับครูหญิง ครูที่มีวุฒิต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน ครูที่วิทยุวุฒิต่างกัน ครูต่างสังกัดกัน ตลอดจนครูใหญ่กับครู ต่างก็มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาไม่แตกต่างกัน

เฉลิม รัชชนะกุล (2524: 120 – 121) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทรรศนะของผู้บริหาร และครู อาจารย์ในเขตการศึกษา 11 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความต้องการของผู้บริหาร และครู อาจารย์สรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน จัดเรียงลำดับใน 10 อันดับแรก คือ

1.1 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต

1.2 เป็นผู้มีความยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

1.3 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต

1.4 เป็นผู้ตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้อง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีไหวพริบ

1.5 เป็นผู้มีความรู้ดี

1.6 เป็นผู้มีความประพฤติดี ประพฤติตนเป็นตัวอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้

- 1.7 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
 - 1.8 เป็นผู้มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
 - 1.9 เป็นผู้ที่มีสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจดี
 - 1.10 เป็นผู้ที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 2. อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้ดังนี้
 - 2.1 เป็นผู้มีความยุติธรรมแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
 - 2.2 เป็นผู้ที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.3 เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี
 - 2.4 เป็นผู้ที่มีน้ำใจ มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
 - 2.5 เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี วางตัวเหมาะสม ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่ผู้ร่วมงาน ได้เป็นผู้มีความเข้าใจ เห็นใจ ห่วงใย และให้ความอบอุ่นแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
- นิวัตต์ น้อยมณี (2527: 113-168) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ ในทัศนะของข้าราชการ พบว่า ข้าราชการทุกกลุ่มต้องการให้ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ สุขภาพ สติปัญญา บุคลิกภาพ ความประพฤติ คุณธรรม อารมณ์ และการแสดงออกซึ่งความคิด และในด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ความสามารถทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ ประสบการณ์และระดับความรู้ และการฝึกอบรม ระหว่างประจำทำงาน
- ทวีศักดิ์ จันทรสาร (2528: 28) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและการจัดระบบองค์กรการบริหาร ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่สำคัญ คือ มีความรู้ และวุฒิอย่างต่ำระดับปริญญาโททางการศึกษา ทางด้านทักษะที่สำคัญ คือ มีความสามารถในการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงาน ได้อย่างถูกต้อง มีหลักการและคุณภาพ และทางด้านลักษณะนิสัยที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ มีความยุติธรรม มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาทุกคน เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความขยัน และอุทิศเวลาให้กับงาน
- ทัศนีย์ วงศ์เย็น (2538: 17) กล่าวถึงลักษณะของนักบริหารที่ประสบผลสำเร็จจากผลงานของ สตาร์ช ว่าจะต้องประกอบด้วย

1. ความสามารถในการกิจกรรมถึงการวิเคราะห์การวางแผน และการคาดการณ์ใน
แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. มีสายตาว้างไกล (vision)
3. มีคุณประโยชน์ในการตัดสินใจที่ดี
4. ใช้สามัญสำนึกในบางครั้ง
5. มีความกระตือรือร้น
6. มีความอยากรู้อยากเห็น
7. มีความรู้
8. มีความสามารถในการนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้
9. มีความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงาน
10. มีความสามารถที่จะควบคุมบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา
11. มีความสามารถที่จะแก้ปัญหของผู้ใต้บังคับบัญชา

พนัส หันนาคินทร์ 2524: 63-67 (อ้างถึงใน จักรพรรดิ วัฒนา 2538: 24) กล่าวถึง
คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารการศึกษา และได้จำแนกคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาไว้
2 ประการ คือ

1. คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วย มีสุขภาพดี ความเฉลียวฉลาด ความประพฤติดี
อารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการแสดงซึ่งความคิด ความไม่เห็นแก่ตัว ความรู้จักเกรงใจผู้อื่น
การมีไหวพริบปฏิภาณดี เป็นต้น

2. คุณลักษณะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย

2.1 ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป และความรู้ทางวิชาชีพ

2.2 ระดับความรู้ หมายถึง ระดับการศึกษาที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่ง ไม่ควร
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ระดับการศึกษานี้เป็นเครื่องแสดงถึงความสามารถทางสติปัญญา ความรู้ที่
นำไปประกอบคุณลักษณะอื่น ๆ

2.3 ประสบการณ์ ผู้บริหารที่ดีส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน หรือผ่านงาน
ต่าง ๆ มาแล้ว ประสบการณ์จะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น ซึ่ง
ช่วยให้มีความมั่นใจ และตัดสินใจได้ดีขึ้น

2.4 การฝึกอบรมระหว่างประจำการ เช่น การศึกษาต่อ การประชุมทางวิชาการ
และการสัมมนา เป็นต้น

ธีระ รุญเจริญ (2545: 67-68) ได้กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา
ของครุสภา 12 เกณฑ์ ดังนี้

1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
 2. ตัดสินในปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติตามได้เต็มศักยภาพ
4. มีการพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ
6. การปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

ถวิล อนุรักษ์ (2544: 17-19) ได้ให้ทรรศนะคุณลักษณะของนักบริหารมืออาชีพว่าควรจะมีลักษณะดังนี้

1. กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของนักบริหาร โดยเฉพาะนักบริหารมืออาชีพต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุขุมรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ
2. ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นคนทันสมัยต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ จึงต้องติดตามข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ ทั้งจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชน เป็นต้น
3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถมองเห็นภาพในอนาคต และแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี
4. ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน นักบริหารมืออาชีพที่ดีต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่นประการหนึ่งคือ "ความซื่อสัตย์ และสร้างสรรค์ผลงาน" คือ นอกจากจะเป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริตแล้ว ต้องมีการสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ
5. ประสานสัมพันธ์ นักบริหารมืออาชีพต้องมีความสามารถประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถขจัดปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงานได้
6. คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ ๆ นักบริหารมืออาชีพ จำต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ นั่นคือ หลักการทำงานของนักบริหารซึ่งได้แก่

6.1 ต้องรู้ว่า "จะทำอะไร" ควรตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้อย่างชัดเจน มีสติสัมปชัญญะกำกับการทำงานอยู่เสมอเพื่อไม่ให้ลืมวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น ๆ

6.2 ต้องรู้ว่า "จะทำอย่างไร" โดยเลือกวิธีการหลาย ๆ วิธีแล้วตัดสินใจนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

6.3 ต้องตั้งใจทำ คือ มีความจริงใจหรือตั้งใจทำงานนั้น ๆ ให้บังเกิดผลสำเร็จ

6.4 เต็มใจทำงาน คือ ทำงานให้สนุกและมีความสุขกับงานที่ทำ

6.5 สุขุมรอบคอบในการทำงาน โดยเฉพาะภาวะทางอารมณ์ของผู้นำ

6.6 มีใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ในการทำงานไม่โลเลที่จะดำเนินงานที่ได้วางไว้

6.7 ประเมินผลการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชาด้วยใจเป็นกลาง ยุติธรรม

7. จูงใจเพื่อนร่วมงาน นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นบุคคลที่สามารถ โน้มน้าว หรือ จูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูง เช่น ใช้วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัล หรือ บำเหน็จความชอบ เป็นต้น

8. ทนต่อปัญหาอุปสรรค นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความอดทน อดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคที่กำลังเผชิญอยู่ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย อย่างสันติสุข

9. รู้จักคล้อยตามเหตุการณ์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักปรับสภาพ และคล้อยตาม เหตุการณ์นั้น ๆ ไม่ตึงเกินไป หรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งต้องดำเนินการในสายกลาง แต่บางครั้ง ต้องมีความเด็ดขาดเพื่อจะแก้ไขปัญหาให้สงบเรียบร้อย

10. บริหารงานแบบมีส่วนร่วม นักบริหารมืออาชีพจะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงาน มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ โดยเฉพาะในยุคเขตพื้นที่ การศึกษา

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหาร และจัดการ กำหนดนโยบาย ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินการ สามารถใช้กระบวนการกลุ่มในการ ดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาขององค์กรและผู้ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำ ความคิดมาประยุกต์ใช้ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน สามารถแสดงความเป็นผู้นำที่สามารถเป็นที่ พึ่งของผู้ได้บังคับบัญชาได้ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ประสานงาน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีการตัดสินใจที่รวดเร็วและถูกต้อง มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตเสียสละต่อองค์กรและผู้ร่วมงาน สามารถระดมทรัพยากรมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

และมีประสิทธิภาพ ควบคุม กำกับ ติดตามและการประเมินผลการดำเนินการ รู้เท่าทันใน สถานการณ์รอบด้าน ตลอดจนยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงพัฒนาองค์กร ไปสู่นาคต ประถม แสงสว่าง (อ้างถึงใน สุทัศน์ อนุพันธ์ 2542: 24-25) ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะของ ผู้บริหารการศึกษาที่คนไทยพึงประสงค์ โดยสำรวจความคิดเห็น เจตคติ ของครู ผู้ปกครอง และ นักเรียน นักศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาทั่วประเทศ พบว่า ลักษณะของ ผู้บริหารการศึกษาที่คนไทยพึงประสงค์อย่างยิ่ง 10 อันดับแรก คือ

1. กล้ารับผิดชอบในคำสั่งหรืองานที่กระทำลงไป ไม่คอยรับแต่ชอบ โยนความผิดให้ผู้อื่น
2. มีความสามารถและกล้าแสดงออกทางความคิดของตนต่อชุมชนหรือที่ประชุม
3. โอบอ้อมอารี รู้จักเสียสละ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น
4. มีความคิดสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจ
5. มีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวาง มองการณ์ไกล
6. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
7. มีปฏิภาณไหวพริบ ความจำ และสติปัญญาดี
8. กระตือรือร้นในการทำงาน
9. ไม่รับสินบนหรือใช้อำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์
10. ไม่หุนเห่า เชื่อ และกระทำตามคำยุแหย่ โดยไม่ได้สืบสวนข้อเท็จจริง

นอกจากนี้ ได้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ และความจำเป็นของคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของนักบริหารการศึกษา จากความเห็นของคนไทย เรียงลำดับความเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม ความประพฤติ และความรับผิดชอบ
2. ด้านการดำเนินงาน และการปกครองบังคับบัญชา
3. ด้านความรู้ทางวิชาการ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หรือสัมพันธ์ภาพระหว่างมนุษย์
5. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ด้านบุคลิกภาพ
7. ด้านธุรการ

สุรศักดิ์ ฉายขุนทด (2533: 67) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการ ทำงาน การเป็นผู้นำ ความมีคุณธรรม การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นประชาธิปไตย มนุษยสัมพันธ์ สติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สุขภาพ และฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้บริหาร และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริง และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษาในด้านคุณลักษณะวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป กฎหมาย การเมือง การปกครอง ความรู้ทางการศึกษา ความรู้และประสบการณ์ทางการบริหาร การบริหารงานทางวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลีลา สุวรรณนิมิตร (2533: 169-170) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ตามทฤษฎีของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลของรัฐ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 358 คน สรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ครูผู้สอนเห็นว่า สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมาก คือ การกระตือรือร้นในการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 2. คุณลักษณะด้านคุณธรรม ครูผู้สอนเห็นว่า สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมาก คือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน
 3. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมากในทฤษฎีของครูสายผู้สอน คือ มีไหวพริบปฏิภาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการโน้มน้าว และกระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน
 4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมากในทฤษฎีของครูสายผู้สอน คือ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ประสานความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ทำงานร่วมกัน รู้จักให้เกียรติและเคารพสิทธิของผู้อื่น
 5. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมากในทฤษฎีของครูสายผู้สอน คือ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนอนุบาล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
 6. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมากในทฤษฎีของครูสายผู้สอน คือ ความสามารถในการให้คำแนะนำ ชี้แจงระเบียบ รับผิดชอบของงานที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการสรรหา และคัดเลือกบุคคล
 7. คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว สิ่งที่คุณบริหารจำเป็นต้องมีมากในทฤษฎีของครูสายผู้สอน คือ ความประพฤติไม่เป็นที่เสื่อมเสีย สุขภาพกายและจิตดี ชีวิตครอบครัวราบรื่น
- ประพันธ์ ไพลคำ (2537: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีของครูและกรรมการศึกษาโรงเรียน ในจังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 234 คน และกรรมการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 216 คน โดยศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหาร พบว่า ครูและกรรมการการศึกษามีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งในส่วนรวมและในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบทัศนคติครูและกรรมการการศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532: 90) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 271 คน เป็นผู้บริหารดีเด่น 35 คน ผู้บริหารทั่วไป 236 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถจำแนกได้เป็น 4 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญของคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรมอันเป็นตัวอย่างได้ เป็นผู้มีความเสียสละทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม เชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ
2. คุณลักษณะด้านวิชาการ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญของคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานบุคคล รู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร รู้นโยบายการจัดการศึกษา
3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่บ่งชี้ที่สำคัญในคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจไมตรี เข้าสังคมได้ มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความแนบเนียน และมีสุขภาพจิตดี
4. คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน สามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงาน และความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในต่างประเทศที่น่าสนใจ พอสรุปได้ดังนี้

ดอลล์ (Doll, อ้างถึงในอนุมาพร บุญญาวิโรจน์ 2538: 34) ได้วิเคราะห์งานวิจัยมากกว่า 100 เรื่อง เกี่ยวกับลักษณะการเป็นผู้นำ สรุปว่า ผู้บริหารทางการศึกษาควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ควรเป็นคนที่มึลัษณะเอาใจเขามาใส่ใจเรา ผู้นำควรจะเป็นผู้มีความรู้ลึกไวด่อความต้องการ หรืออารมณ์ของสมาชิกของกลุ่ม
2. ควรเป็นคนที่ชีวิตจิตใจ มีความต้องการส่วนตน เป็นคนมีความกระตือรือร้น มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ไร่แรงแจ่มใส
3. ควรได้รับการยอมรับจากสมาชิกว่า เป็นสมาชิกของกลุ่ม และพฤติกรรมของผู้นบริหารจะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์เฉลี่ย (Norms) ของกลุ่ม มีความคิดไม่ต่างหรือห่างจากความคิดของกลุ่มมากนัก
4. ควรเป็นที่พึ่งของสมาชิกได้
5. สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
6. เป็นผู้มึสติปัญญา
7. สนใจและรู้ในบทบาทการเป็นผู้บริหารเป็นอย่างดี
8. มีความรับผิชอบสูง

เอคมอนตัน และคนอื่น ๆ (อ้างถึงใน สาคร จันทรทองอ่อน 2536: 36) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้นบริหาร ไร่เรียนมัธยมศึกษา ควรมึคุณลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผู้มึวิวัฒธรรม เป็นผู้มึความคิดกว้างไกล เป็นผู้มึความสามารถเชิงบริหาร มีความสามารถกระตุ้นผู้นอื่น มีความสนใจบุคคลอื่น มีความเป็นนักวิชาการ มีความรู้ในวิชาชีพ มีอุดมการณ์ในอาชีพ

แมกนุสัน (Magnuson , อ้างถึงใน อุมพร บุญญาวิโรจน์: 2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้นบริหาร ไร่เรียนที่ประสบความสำเร็จในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้นบริหาร ไร่เรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ คุณลักษณะด้านอาชีพ (Professional Characteristic) และคุณลักษณะส่วนตัว (Personal Characteristic) สรุปคุณลักษณะทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านอาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้
 - 1.1 มีความสามารถในการติดต่อ และเข้ากับผู้นอื่น ได้ดี
 - 1.2 มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี
 - 1.3 รู้จักมอบหมายงานให้ผู้นอื่นทำ
 - 1.4 ทำงานร่วมกับผู้นอื่น ได้ดี
 - 1.5 ให้ผู้นร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 1.6 เป็นผู้มึนำเข้าใกล้ และมีเวลาสำหรับผู้นร่วมงาน
 - 1.7 มีความสนใจในบุคคลอื่น ๆ
 - 1.8 มีความสามารถในการวางแผน และการจัดระเบียบงาน
 - 1.9 รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น

- 1.10 รู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่
2. คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้
 - 2.1 มีวิจาร์ณญาณ และมีความยุติธรรม
 - 2.2 มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี
 - 2.3 มีความรู้กว้างขวาง
 - 2.4 เป็นผู้ที่มีสติ ไม่ใช่อารมณ์
 - 2.5 มีความจริงใจ
 - 2.6 มีความเป็นมิตร
 - 2.7 มีอารมณ์ขัน
 - 2.8 มีใจกว้าง และเปิดเผย
 - 2.9 มีความเสมอต้นเสมอปลาย
 - 2.10 มีความเมตตาปราณี และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

มาร์เลอร์ (Marler , อ้างถึงใน อุมพร บุญญาวิโรจน์: 2538) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน ได้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร โรงเรียน ประสานงาน ให้การนิเทศ และวางโครงการการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีลักษณะความเป็นผู้นำทั้งด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ เพื่อจะทำให้กิจการของโรงเรียนเป็นไปได้อย่างดี
3. มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และเข้าใจปัญหาของนักเรียน
4. ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และใช้ระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เมื่อถึงคราวจำเป็น
5. วางตัวเป็นกลางต่อการสร้างความสัมพันธ์กับชนทั่วไป
6. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับคณะครู และช่วยเหลือครูในโรงเรียน

จากแนวความคิดเห็นของนักการศึกษาทั้งของไทย และของต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน พอจะสรุปคุณลักษณะที่สำคัญได้ดังนี้ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านสังคม คุณลักษณะทางสติปัญญา คุณลักษณะทางด้านการปฏิบัติงาน คุณลักษณะส่วนตัวและครอบครัว คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ คุณลักษณะด้านคุณธรรม คุณลักษณะด้านการดำเนินการปกครอง คุณลักษณะ

ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ คุณลักษณะด้านความสามารถในการปรับตัว จากที่กล่าวจะเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษา มีความคล้ายคลึงกัน สามารถจัดเป็นกลุ่มเพื่อใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมได้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่ม คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อใช้ในการศึกษา เป็น 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัย เรียงตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 60 คน ครู อาจารย์ ซึ่งทำการสอนอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 858 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 8,299 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 9,217 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 60 คน ครู อาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 วิทยาลัย จำนวน 265 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 367 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 692 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportional stratified sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (R.V. Krejcie and D.W.Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 จำแนกผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ออกเป็น 4 ส่วน โดยจำแนกตามภูมิภาคของสถานที่ตั้งวิทยาลัย

1.2.2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามภูมิภาคของสถานที่ตั้ง และ

จำนวนสถานศึกษาของวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ (ตามตารางที่ 3.1)

1.2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนด โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตารางที่ 3.1 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน	
ภาคกลาง	25	444	4,434	25	137	197	359
วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพฯ)	5	205	2,161	5	63	96	164
วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง	5	73	604	5	23	27	55
วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี	5	60	507	5	19	22	46
วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	5	56	444	5	17	20	42
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สุพรรณบุรี	5	50	718	5	15	32	52
ภาคเหนือ	10	136	1,303	10	42	57	109
วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	5	88	847	5	27	37	69
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สุโขทัย	5	48	456	5	15	20	40
ภาคอีสาน	15	167	1,338	15	52	59	126
วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	5	69	458	5	21	20	46
วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์	5	57	460	5	18	20	43
วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา	5	41	420	5	13	19	37
ภาคใต้	10	111	1,224	10	34	54	98
วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช	5	62	636	5	19	28	52
วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	5	49	588	5	15	26	46
รวมประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	60	858	8,299	60	265	367	692

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยปรับปรุง พัฒนา มาจากเครื่องมือของสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: 82-87) ซึ่งได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัย ของนักวิชาการ นักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ภิญโญ สาร , ผัน หอมเกตุ , สุพิชญา ธีระกุล , วิจิตร วรุตบางกูร , ประถม แสงสว่าง และสต็อกคิลล์ มากำหนดเป็นกรอบ แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ข้อมูลวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบเลือกรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ภูมิภาคที่ตั้งของวิทยาลัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัย จากมากไปหาน้อย จำนวน 62 ข้อ แบบสอบถามเป็น แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ แบ่งออก เป็น 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านบุคลิกภาพ (2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (3) ด้านความ เป็นผู้นำ (4) ด้านคุณธรรม (5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ (6) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ พิเศษ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีโครงสร้าง และเนื้อหาสอดคล้องกับ งานวิจัยนี้ เพื่อนำมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 สร้างแบบสอบถามโดยใช้เครื่องมือการวิจัยของ สุทัศน์ อนุพันธ์ นำมา ปรับปรุง และเพิ่มเติมรายละเอียดในบางส่วน

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบ ประเมินค่าความสอดคล้อง (Index of Congruence) แล้วนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.2.5 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไป ทดลอง (Try out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง และวิทยาลัย

นาฏศิลป์สุพรรณบุรี จำนวน 40 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร 2 คน ครู อาจารย์ 12 คน และนักเรียน นักศึกษา 26 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 80 คน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าความตรง และการหาค่าความเที่ยง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การหาค่าความตรง (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ ภาษา เนื้อหา และโครงสร้างของคำถามเป็นรายด้าน รายข้อ และแบบสอบถามทั้งฉบับ แล้วนำ ข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนเหมาะสม

2.3.2 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่หาความตรง แล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่อยู่ในกลุ่มประชากรของการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนด ประชากรกับกลุ่มตัวอย่างในบางกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้บริหาร เป็นกลุ่มเดียวกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ได้กำหนดแยกกลุ่มทดลองเครื่องมือแบบสอบถามไม่ให้เกิด ความซ้ำซ้อนกัน ผลการทดลองพบว่าแบบสอบถามในภาพรวมมีค่าความเที่ยง 0.98 ส่วนใน รายด้านมีค่าความเที่ยง ดังนี้

1) ด้านบุคลิกภาพ	ค่าความเที่ยง = 0.84
2) ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหาร	ค่าความเที่ยง = 0.95
3) ด้านความเป็นผู้นำ	ค่าความเที่ยง = 0.95
4) ด้านคุณธรรม	ค่าความเที่ยง = 0.94
5) ด้านมนุษยสัมพันธ์	ค่าความเที่ยง = 0.95
6) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ	ค่าความเที่ยง = 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแขนงวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.2 นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง เสนอต่ออธิการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

3.3 นำหนังสือขอความร่วมมืออำนาจความสะดวกจากผู้วิจัย เสนอผู้อำนวยการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง ในการอำนวยความสะดวกให้คณะครู อาจารย์ ที่ได้รับการสุ่มตอบ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม แบบสอบถามที่แจก จำนวน 692 ชุด ได้รับคืน จำนวน 691 ชุด แบบสอบถามที่ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 99.85

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ดำเนินการแยกแบบสอบถามที่ได้รับคืนออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

4.1.1 แยกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา แยกตามคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู อาจารย์ และกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

4.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

4.3 ลงรหัสข้อมูลในแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปประมวลผล เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.3.1 **คำนวณค่ามัธยเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นรายด้าน รายข้อ เพื่อทราบระดับความพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้**

1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับความพึงประสงค์น้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับความพึงประสงค์น้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับความพึงประสงค์ปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับความพึงประสงค์มาก

4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงประสงค์มากที่สุด

4.3.2 **เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารวิทยาลัยที่พึงประสงค์ในทรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ตามตัวแปรที่ศึกษา คือ โดยภาพรวมของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้งหมด และแยกตามภูมิภาคที่ตั้ง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's)**

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายกลุ่มตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย

นาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย

นาฏศิลป์ ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิภาคที่วิทยาลัยตั้งอยู่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม			รวม
	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน นักศึกษา	
เหนือ	10	42	57	109
กลางและภาคตะวันออก	25	137	197	359
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15	51	59	125
ใต้	10	34	54	98
รวม	60	264	367	691

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคกลางและภาคตะวันออก และในภาพรวมได้แก่นักเรียน นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทัศนคติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทัศนคติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ดังปรากฏผลในตารางที่ 4.2 – 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทัศนคติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลิกภาพ	4.47	0.41	มาก	4.36	0.56	มาก	4.26	0.54	มาก	4.14	0.54	มาก
ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร	4.51	0.43	มากที่สุด	4.34	0.69	มาก	4.16	0.63	มาก	4.26	0.65	มาก
ด้านความเป็นผู้นำ	4.57	0.50	มากที่สุด	4.42	0.65	มาก	4.24	0.61	มาก	4.34	0.63	มาก
ด้านคุณธรรม	4.50	0.61	มากที่สุด	4.35	0.73	มาก	4.26	0.63	มาก	4.31	0.67	มาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.39	0.59	มาก	4.32	0.67	มาก	4.23	0.61	มาก	4.28	0.63	มาก
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ	4.30	0.56	มาก	4.12	0.70	มาก	4.13	0.70	มาก	4.14	0.69	มาก
รวม	4.44	0.10	มาก	4.30	0.10	มาก	4.21	0.06	มาก	4.27	0.09	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยภาพรวม และรายกลุ่ม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายด้าน ในภาพรวม พบว่า มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน หากพิจารณาแยกเป็นรายด้านและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ยกเว้นด้านความเป็นผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร และด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3 – 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ยึดมั่นในกฎเกณฑ์	4.35	0.70	มาก	4.14	0.77	มาก	4.11	0.76	มาก	4.20	0.74	มาก
2. มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส	4.26	0.66	มาก	4.23	0.88	มาก	4.17	0.87	มาก	4.22	0.80	มาก
3. มีความสุขุมรอบคอบ	4.61	0.64	มากที่สุด	4.42	0.80	มาก	4.21	0.77	มาก	4.41	0.73	มาก
4. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.70	0.53	มากที่สุด	4.50	0.64	มากที่สุด	4.35	0.74	มาก	4.50	0.50	มากที่สุด
5. มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.33	0.67	มาก	4.32	0.74	มาก	4.25	0.78	มาก	4.30	0.73	มาก
6. มีท่าทางสง่างาม	4.30	0.69	มาก	4.25	0.79	มาก	4.02	0.87	มาก	4.19	0.75	มาก
7. แต่งกายสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.46	0.59	มาก	4.44	0.63	มาก	4.38	0.74	มาก	4.42	0.57	มาก
8. กล้าพูดหรือกล้าแสดงออกต่อหน้าชุมชน	4.50	0.56	มากที่สุด	4.48	0.66	มาก	4.47	0.75	มาก	4.47	0.65	มาก
9. รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานก่อนตัดสินใจทำงาน	4.61	0.61	มากที่สุด	4.45	0.92	มาก	4.30	0.91	มาก	4.45	0.87	มาก
10. ปรับตัวเข้ากับสังคมรอบข้างได้ตลอดเวลา	4.41	0.67	มาก	4.35	0.81	มาก	4.33	0.76	มาก	4.36	0.78	มาก
รวม	4.47	0.41	มาก	4.36	0.56	มาก	4.26	0.54	มาก	4.14	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพโดยภาพรวม และรายกลุ่ม อยู่ในระดับมากทุกด้านเมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้น ความสุขุมรอบคอบ ความกระตือรือร้นในการทำงาน กล่าวพูดและกล้าแสดงออกต่อหน้าชุมชน และรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานก่อนตัดสินใจทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้นมีความกระตือรือร้นในการทำงานมีระดับความพึงประสงค์มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามพรรณษะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
1. มีความรู้ความสามารถทางการบริหาร	4.53	0.59	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.27	0.74	มาก	4.40	0.68	มาก
2. มีการวางแผนและปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้	4.63	0.55	มากที่สุด	4.41	0.77	มาก	4.22	0.74	มาก	4.42	0.69	มาก
3. มีการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ	4.41	0.59	มาก	4.30	0.83	มาก	4.13	0.81	มาก	4.28	0.71	มาก
4. มีการวินิจฉัยสั่งการและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม	4.53	0.53	มากที่สุด	4.32	0.86	มาก	4.08	0.82	มาก	4.31	0.69	มาก
5. มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา	4.61	0.58	มากที่สุด	4.31	0.82	มาก	4.18	0.81	มาก	4.36	0.83	มาก
6. มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.61	มาก	4.30	0.78	มาก	4.16	0.75	มาก	4.28	0.64	มาก
7. มีการประสานงานที่ดี	4.50	0.59	มากที่สุด	4.31	0.83	มาก	4.22	0.77	มาก	4.34	0.71	มาก
8. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.38	0.64	มาก	4.28	0.81	มาก	4.14	0.80	มาก	4.26	0.72	มาก

อย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร		ครู อาจารย์		นักเรียน นักศึกษา		รวม	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	มากที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับ	มากที่สุด
9. มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ	4.56	0.62	มากที่สุด	มากที่สุด	4.37	0.80	มาก	มากที่สุด
10. มีการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สินของวิทยาลัยอย่างเหมาะสม	4.53	0.62	มากที่สุด	มากที่สุด	4.37	0.85	มาก	มากที่สุด
11. มีความสามารถในการติดตามงานและประเมินผลงาน	4.51	0.62	มากที่สุด	มากที่สุด	4.36	0.77	มาก	มากที่สุด
รวม	4.51	0.43	มากที่สุด	มากที่สุด	4.34	0.69	มาก	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่าผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด และ ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกคุณลักษณะ ยกเว้น การพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ การกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก สำหรับครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกคุณลักษณะ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์

และแก่นักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
ด้านความเป็นผู้นำ												
1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.58	0.59	มากที่สุด	4.40	0.70	มาก	4.25	0.74	มาก	4.41	0.59	มาก
2. มีปฏิภาณไหวพริบดี	4.51	0.67	มากที่สุด	4.42	0.67	มาก	4.26	0.73	มาก	4.39	0.67	มาก
3. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์	4.53	0.74	มากที่สุด	4.48	0.81	มาก	4.28	0.82	มาก	4.43	0.79	มาก
4. มีความรับผิดชอบ	4.76	0.56	มากที่สุด	4.51	0.75	มากที่สุด	4.41	0.75	มาก	4.50	0.69	มากที่สุด
5. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจ	4.63	0.58	มากที่สุด	4.50	0.77	มากที่สุด	4.34	0.76	มาก	4.49	0.59	มาก
อย่างมีเหตุผล												
6. มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น	4.51	0.62	มากที่สุด	4.42	0.69	มาก	4.31	0.72	มาก	4.41	0.71	มาก
7. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.45	0.69	มาก	4.29	0.83	มาก	4.08	0.79	มาก	4.27	0.75	มาก
8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน	4.55	0.69	มากที่สุด	4.33	0.91	มาก	4.04	0.92	มาก	4.30	0.89	มาก
9. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมงานมีความก้าวหน้า	4.58	0.64	มากที่สุด	4.41	0.84	มาก	4.17	0.84	มาก	4.38	0.71	มาก
10. มีความเป็นประชาธิปไตยและวางตัวเหมาะสม	4.55	0.69	มากที่สุด	4.42	0.82	มาก	4.19	0.85	มาก	4.38	0.76	มาก
11. มีความสามารถในการคิดชมผู้ร่วมงานอย่างเหมาะสม	4.26	0.82	มาก	4.26	0.87	มาก	4.02	0.84	มาก	4.18	0.81	มาก
12. เป็นคนทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงและกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา	4.55	0.74	มากที่สุด	4.46	0.84	มาก	4.31	0.75	มาก	4.44	0.51	มาก
ต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ												
รวม	4.57	0.50	มากที่สุด	4.42	0.65	มาก	4.24	0.61	มาก	4.34	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกคุณลักษณะ ยกเว้นมีความรับผิดชอบ ทุกกลุ่มมีความพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ในรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์ ด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด และ ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกคุณลักษณะ ยกเว้น ความสามารถในการ จูงใจผู้อื่น และความสามารถในการดิชมผู้ร่วมงานอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก สำหรับครู อาจารย์มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้น ความรับผิดชอบ และความสามารถในการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหารวิทยาลัย			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
1. มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต	4.75	0.70	มากที่สุด	4.57	0.78	มากที่สุด	4.47	0.74	มาก	4.50	0.73	มากที่สุด
2. เน้นความถูกต้องมากกว่าความถูกต้องในการปฏิบัติงาน	4.68	0.70	มากที่สุด	4.43	0.84	มาก	4.29	0.85	มาก	4.46	0.81	มาก
3. มีความเมตตา กรุณา รักและห่วงใยต่อเพื่อร่วมงาน	4.53	0.74	มากที่สุด	4.36	0.88	มาก	4.30	0.86	มาก	4.39	0.81	มาก
4. มีการลงโทษผู้กระทำความผิดในที่	4.08	0.76	มาก	3.96	0.98	มาก	3.94	0.90	มาก	3.99	0.91	มาก
5. มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี	4.50	0.81	มากที่สุด	4.33	0.85	มาก	4.32	0.81	มาก	4.38	0.81	มาก
6. มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	4.55	0.72	มากที่สุด	4.35	0.83	มาก	4.27	0.79	มาก	4.39	0.77	มาก
7. มองโลกในแง่ดี	4.38	0.71	มาก	4.32	0.85	มาก	4.13	0.83	มาก	4.27	0.67	มาก
8. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4.51	0.72	มากที่สุด	4.37	0.84	มาก	4.28	0.79	มาก	4.38	0.71	มาก
9. ยึดระบบคุณธรรมในการบริหาร	4.58	0.69	มากที่สุด	4.40	0.83	มาก	4.23	0.78	มาก	4.40	0.67	มาก
10. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อร่วมงาน	4.40	0.78	มาก	4.39	0.78	มาก	4.27	0.76	มาก	4.35	0.72	มาก
รวม	4.50	0.61	มากที่สุด	4.35	0.73	มาก	4.26	0.63	มาก	4.31	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้นการลงโทษผู้กระทำความผิดในชั้นที่มองเป็นรายคุณลักษณะและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกคุณลักษณะ ยกเว้นการลงโทษผู้กระทำความผิดในชั้นที่มองเป็นในแง่ดี และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อร่วมงานอยู่ในระดับมาก สำหรับครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษามีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด คุณลักษณะ ยกเว้น ความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหารวิทยาลัย			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เป็นคนเปิดเผย เสมอต้นเสมอปลาย	4.38	0.88	มาก	4.31	0.85	มาก	4.22	0.82	มาก	4.30	0.83	มาก
2. เป็นคนพูดจาสุภาพ ตรงต่อเวลา	4.45	0.74	มาก	4.35	0.75	มาก	4.26	0.82	มาก	4.35	0.75	มาก
3. ให้คำแนะนำและชี้แจงข้อผิดพลาดแก่ผู้ร่วมงาน	4.41	0.64	มาก	4.32	0.77	มาก	4.16	0.78	มาก	4.29	0.61	มาก
4. เป็นผู้รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา	4.33	0.68	มาก	4.33	0.80	มาก	4.11	0.81	มาก	4.25	0.75	มาก
5. มีความจริงใจและเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน	4.38	0.80	มาก	4.34	0.81	มาก	4.29	0.83	มาก	4.33	0.81	มาก
6. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.23	0.81	มาก	4.19	0.82	มาก	4.16	0.79	มาก	4.19	0.74	มาก
7. มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์	4.36	0.73	มาก	4.25	0.73	มาก	4.22	0.76	มาก	4.27	0.71	มาก
8. ให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้กระทำความดี	4.43	0.74	มาก	4.37	0.83	มาก	4.30	0.76	มาก	4.36	0.69	มาก
9. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.50	0.77	มาก	4.41	0.84	มาก	4.31	0.83	มาก	4.40	0.81	มาก
10. เป็นผู้ที่สามารถประสานความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ร่วมงาน	4.43	0.72	มาก	4.30	0.84	มาก	4.20	0.83	มาก	4.31	0.79	มาก
รวม	4.39	0.59	มาก	4.32	0.67	มาก	4.23	0.61	มาก	4.28	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวม และรายกลุ่ม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษามีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหารวิทยาลัย			ครู อาจารย์			นักเรียน นักศึกษา			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ												
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชานาฏศิลป์ คนตรี ทุกระดับ	4.30	0.72	มาก	4.23	0.82	มาก	4.14	0.86	มาก	4.22	0.81	มาก
2. มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอนครูศิลปะทุกสาขา	4.23	0.74	มาก	4.09	0.89	มาก	4.08	0.87	มาก	4.13	0.76	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียน การสอน และการวัดประเมินผลวิชาศิลปะ	4.31	0.74	มาก	4.11	0.86	มาก	4.16	0.83	มาก	4.19	0.71	มาก
4. มีความสามารถในการกระตุ้นและสนับสนุนครูผู้สอนให้มีการพัฒนาตนเอง รวมทั้งคิดประดิษฐ์ชุดการแสดงอยู่เสมอ	4.41	0.69	มาก	4.21	0.77	มาก	4.15	0.88	มาก	4.25	0.68	มาก
5. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการจัดการแสดงและการบรรเลงเพลงขับร้อง	4.26	0.68	มาก	4.09	0.80	มาก	4.09	0.88	มาก	4.14	0.71	มาก
6. มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศกำกับติดตามการแสดงและการบรรเลงขับร้อง	4.26	0.66	มาก	4.06	0.81	มาก	4.13	0.85	มาก	4.15	0.73	มาก
7. มีความรู้ความสามารถในการกำกับการแสดงและการบรรเลงเพลงขับร้อง	4.11	0.76	มาก	3.99	0.92	มาก	4.02	0.94	มาก	4.04	0.81	มาก
8. มีความรู้ความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ และการบรรเลงขับร้อง	4.06	0.86	มาก	3.90	0.94	มาก	4.04	0.94	มาก	4.00	0.87	มาก
9. มีความรู้ความสามารถในการสรรหา ระดมและใช้ทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรเพื่อการเรียนการสอนวิชาศิลปะและการจัดการแสดงเผยแพร่	4.35	0.70	มาก	4.20	0.76	มาก	4.19	0.85	มาก	4.24	0.71	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์		ผู้บริหารวิทยาลัย		ครู อาจารย์		นักเรียน นักศึกษา		รวม			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	มากที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	S.D.	
10. มีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนให้มีการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการเรียนการสอนและการจัดการแสดงเผยแพร่	4.61	0.58	มากที่สุด	มากที่สุด	4.28	0.81	มาก	4.22	0.92	มาก	4.37	0.61
11. มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับวิชาชีพนักศึกษาคณะเทคโนโลยีให้เป็นที่รู้จัก เข้าใจ และยอมรับของสังคม	4.71	0.49	มากที่สุด	มากที่สุด	4.32	0.77	มาก	4.30	0.87	มาก	4.44	0.51
รวม	4.30	0.56	มาก	มาก	4.12	0.70	มาก	4.13	0.70	มาก	4.14	0.69

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนฤศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพโดยภาพรวม และรายกลุ่ม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้นความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนให้มีการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนและการจัดการแสดงเผยแพร่ และความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับวิชาชีพนฤศิลป์ คนตรีให้เป็นที่รู้จัก เข้าใจ และยอมรับของสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษามีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ

เมื่อพิจารณาตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนฤศิลป์ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.9 – 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค

	ภาคเหนือ		ภาคกลางหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
ด้านบุคลิกภาพ	4.36	0.44	4.35	0.57	4.15	0.53	4.38	0.50	4.32	0.54
ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร	4.26	0.58	4.29	0.66	4.08	0.74	4.38	0.52	4.26	0.65
ด้านความเป็นผู้นำ	4.38	0.54	4.35	0.63	4.13	0.71	4.49	0.53	4.34	0.63
ด้านคุณธรรม	4.33	0.59	4.34	0.66	4.09	0.75	4.47	0.59	4.31	0.67
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.28	0.57	4.31	0.63	4.09	0.77	4.41	0.53	4.28	0.63
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ	4.10	0.69	4.17	0.70	4.03	0.72	4.19	0.59	4.14	0.69
รวม	4.27	1.10	4.29	0.07	4.09	0.04	4.39	0.11	4.27	0.07

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่าผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยภาพรวม และรายภูมิภาค อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายด้านในภาพรวม พบว่า ความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน หากพิจารณาแยกเป็นรายด้านและรายภูมิภาค พบว่ามีระดับพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้ง 4 ภูมิภาค

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10 – 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์

และนักเรียน นักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ		ภาคกลางและภาคตะวันออก		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม						
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	S.D.	ระดับ	S.D.	ระดับ	\bar{X}		S.D.	ระดับ				
			มาก		มาก		มาก				มาก				
1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชัดมั่น ในกฎเกณฑ์	4.20	0.62	มาก	4.12	0.79	มาก	4.12	0.73	มาก	4.16	0.83	มาก	4.15	0.71	มาก
2. มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส	4.28	0.66	มาก	4.27	0.88	มาก	3.86	0.85	มาก	4.31	0.89	มาก	4.16	0.69	มาก
3. มีความสุขุมรอบคอบ	4.39	0.74	มาก	4.32	0.81	มาก	4.19	0.76	มาก	4.42	0.71	มาก	4.33	0.72	มาก
4. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.46	0.74	มาก	4.47	0.71	มาก	4.30	0.66	มาก	4.47	0.64	มาก	4.42	0.63	มาก
5. มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.34	0.68	มาก	4.33	0.78	มาก	4.10	0.75	มาก	4.38	0.71	มาก	4.28	0.61	มาก
6. มีท่าทางสง่าผ่าเผย	4.05	0.81	มาก	4.22	0.85	มาก	4.04	0.83	มาก	4.03	0.77	มาก	4.08	0.71	มาก
7. แต่งกายสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.32	0.73	มาก	4.49	0.68	มาก	4.30	0.74	มาก	4.37	0.58	มาก	4.37	0.51	มาก
8. กล้าพูดหรือกล้าแสดงออกต่อหน้า ชุมชน	4.51	0.64	มากที่สุด	4.52	0.69	มากที่สุด	4.29	0.83	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.46	0.52	มาก
9. รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ก่อนตัดสินใจทำงาน	4.56	0.62	มากที่สุด	4.39	0.89	มาก	4.06	1.08	มาก	4.59	0.84	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
10. ปรับตัวเข้ากับสังคมรอบข้างได้ ตลอดเวลา	4.43	0.64	มาก	4.36	0.81	มาก	4.16	0.76	มาก	4.46	0.78	มาก	4.35	0.56	มาก
รวม	4.36	0.44	มาก	4.35	0.57	มาก	4.15	0.53	มาก	4.38	0.50	มาก	4.32	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมและรายภูมิภาค อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายภูมิภาค พบว่า ทุกภูมิภาค มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้น กล้าพูดหรือกล้าแสดงออกต่อหน้าชุมชน ภาคเหนือ ภาคกลางและตะวันออก และภาคใต้ อยู่ในระดับมากที่สุด และรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานก่อนตัดสินใจทำงาน ภาคเหนือและภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนฤศิลป์ตามทฤษฎีบทของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนฤศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็น

รายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ		ภาคกลางและภาคตะวันออก		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	S.D.	\bar{X}	S.D.	ระดับ	S.D.		
ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร										
วางแผนทั้งวงไว้	4.39	0.62	มาก	0.73	มาก	4.19	0.76	มาก	4.34	0.61
มีการจัดแบ่งสายปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเหมาะสม	4.35	0.71	มาก	0.76	มาก	4.15	0.80	มาก	4.32	0.62
มีการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ	4.15	0.78	มาก	0.81	มาก	3.98	0.84	มาก	4.18	0.72
มีการวินิจฉัยสั่งการและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม	4.17	0.81	มาก	0.85	มาก	4.03	0.88	มาก	4.19	0.71
มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา	4.26	0.74	มาก	0.81	มาก	4.07	0.81	มาก	4.23	0.81
มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.28	0.72	มาก	0.77	มาก	4.11	0.84	มาก	4.23	0.69
มีการประสานงานที่ดี	4.26	0.67	มาก	0.81	มาก	4.15	0.84	มาก	4.27	0.71
มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.23	0.73	มาก	0.82	มาก	4.09	0.86	มาก	4.20	0.76

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ		ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม								
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.									
ด้านความรู้ความสามารถ															
ทางการบริหาร															
9. มีการจัดหางบประมาณสนับสนุน	4.19	0.81	มาก	4.26	0.82	มาก	3.98	1.07	มาก	4.50	0.77	มาก	4.23	0.75	มาก
การปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ															
10. มีความควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สินของวิทยาลัยอย่างเหมาะสม	4.29	0.89	มาก	4.28	0.91	มาก	3.97	0.99	มาก	4.50	0.66	มาก	4.26	0.71	มาก
11. มีความสามารถในการดำเนินงานและประเมินผลงาน	4.30	0.78	มาก	4.30	0.81	มาก	3.99	0.88	มาก	4.37	0.66	มาก	4.24	0.61	มาก
รวม	4.26	0.58	มาก	4.29	0.66	มาก	4.08	0.74	มาก	4.38	0.52	มาก	4.26	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.11 แสดงว่าผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนฤศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร โดยภาพรวมและรายภูมิภาค อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายภูมิภาค พบว่า มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ และทุกภูมิภาค

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทฤษฎีบทของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำนวนเป็นรายคุณลักษณะ

	ภาคเหนือ			ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			ภาคใต้			รวม					
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ						
	ด้านความเป็นผู้นำ														
1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.33	0.68	มาก	4.33	0.75	มาก	4.23	0.75	มาก	4.51	0.61	มากที่สุด	4.35	0.62	มาก
2. มีปฏิภาณไหวพริบดี	4.36	0.67	มาก	4.38	0.70	มาก	4.16	0.80	มาก	4.42	0.62	มาก	4.33	0.71	มาก
3. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์	4.43	0.76	มาก	4.39	0.80	มาก	4.15	0.86	มาก	4.55	0.85	มากที่สุด	4.38	0.79	มาก
4. มีความรับผิดชอบ	4.55	0.67	มากที่สุด	4.49	0.75	มาก	4.28	0.79	มาก	4.62	0.68	มากที่สุด	4.48	0.69	มาก
5. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.56	0.59	มากที่สุด	4.43	0.78	มาก	4.24	0.82	มาก	4.47	0.69	มาก	4.42	0.71	มาก
6. มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น	4.37	0.67	มาก	4.40	0.70	มาก	4.20	0.80	มาก	4.47	0.56	มาก	4.36	0.56	มาก
7. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.24	0.70	มาก	4.23	0.80	มาก	3.98	0.97	มาก	4.26	0.68	มาก	4.17	0.74	มาก
8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน	4.17	0.75	มาก	4.26	0.90	มาก	3.88	1.06	มาก	4.40	0.84	มาก	4.17	0.81	มาก
9. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้า	4.33	0.79	มาก	4.30	0.82	มาก	4.07	0.95	มาก	4.52	0.69	มากที่สุด	4.30	0.67	มาก
10. มีความเป็นประชาธิปไตยและวางตัวเหมาะสม	4.40	0.75	มาก	4.27	0.87	มาก	4.11	0.85	มาก	4.60	0.68	มากที่สุด	4.34	0.71	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความเป็นผู้นำ	ภาคเหนือ		ภาคกลางและ ภาคตะวันออก		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม						
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
11. มีความสามารถในการตีพิมพ์ ผู้ร่วมงานอย่างเหมาะสม	4.12	0.80	มาก	4.17	0.86	มาก	3.98	0.94	มาก	4.22	0.76	มาก	4.12	0.74	มาก
12. เป็นคนทันต่อเหตุการณ์และ กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ	4.46	0.74	มาก	4.42	0.76	มาก	4.14	0.92	มาก	4.54	0.69	มากที่สุด	4.39	0.64	มาก
รวม	4.38	0.54	มาก	4.35	0.63	มาก	4.13	0.71	มาก	4.49	0.53	มาก	4.34	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมและรายภูมิภาค อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือ ภาคกลางหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทุกคุณลักษณะ ยกเว้นความรับผิดชอบ และความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ภาคเหนืออยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับภาคใต้มีระดับความพึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุดขอ และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรับผิดชอบ การส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้า ความเป็นประชาธิปไตยและวางตัวเหมาะสม เป็นคนทันต่อเหตุการณ์และกล้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยศิลปตามทฤษฎีการศึกษาระดับปริญญาตรีของอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ด้านคุณธรรม ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ			ภาคกลางและภาคตะวันออก			ภาคใต้			รวม					
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ						
	ภาคตะวันออก														
1. มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต	4.59	0.69	มากที่สุด	4.56	0.75	มากที่สุด	4.22	0.84	มากที่สุด	4.78	0.59	มากที่สุด	4.50	0.61	มากที่สุด
2. เน้นความถูกต้องมากกว่าความถูกต้องในการปฏิบัติงาน	4.43	0.72	มาก	4.40	0.86	มาก	4.11	0.95	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด	4.37	0.65	มาก
3. มีความเมตตา กรุณา รักและห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงาน	4.33	0.78	มาก	4.38	0.86	มาก	4.11	0.96	มาก	4.52	0.74	มากที่สุด	4.33	0.71	มาก
4. มีการลงโทษผู้กระทำความผิดในทันที	3.95	0.82	มาก	4.04	0.92	มาก	3.79	1.03	มาก	3.88	0.87	มาก	3.91	0.75	มาก
5. มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี	4.41	0.77	มาก	4.37	0.83	มาก	4.11	0.86	มาก	4.42	0.74	มาก	4.25	0.63	มาก
6. มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	4.30	0.72	มาก	4.34	0.80	มาก	4.11	0.92	มาก	4.60	0.68	มากที่สุด	4.33	0.71	มาก
7. มองโลกในแง่ดี	4.20	0.76	มาก	4.25	0.84	มาก	4.04	0.88	มาก	4.37	0.81	มาก	4.21	0.81	มาก
8. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4.36	0.74	มาก	4.35	0.80	มาก	4.11	0.86	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด	4.34	0.67	มาก
9. ยึดระเบียบคุณธรรมในการบริหาร	4.38	0.75	มาก	4.35	0.81	มาก	4.11	0.82	มาก	4.45	0.76	มาก	4.32	0.71	มาก
10. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.32	0.76	มาก	4.35	0.74	มาก	4.15	0.87	มาก	4.51	0.72	มากที่สุด	4.33	0.71	มาก
รวม	4.33	0.59	มาก	4.34	0.66	มาก	4.09	0.75	มาก	4.47	0.59	มาก	4.31	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.13 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านคุณธรรม โดยภาพรวมและรายภูมิภาค อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้น ความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือ ภาคกลางและตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้น ความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต ภาคเหนือ และภาคกลางและตะวันออกอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในภาคใต้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกคุณลักษณะ ยกเว้นการลงโทษผู้กระทำความผิดในทันที ความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มองโลกในแง่ดี ยึดระบบคุณธรรมในการบริหาร อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาศาสตร์ศิลปตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาศาสตร์ศิลปในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ			ภาคกลางและภาคตะวันออก			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			ภาคใต้			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
	ด้านมนุษยสัมพันธ์														
1. เป็นคนเปิดเผย เสนอต้นแบบปลาย	4.31	0.75	มาก	4.27	0.86	มาก	4.10	0.84	มาก	4.41	0.78	มาก	4.27	0.71	มาก
2. เป็นคนพูดจาสุภาพ ตรงต่อเวลา	4.29	0.77	มาก	4.31	0.81	มาก	4.16	0.82	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด	4.33	0.69	มาก
3. ให้คำแนะนำและชี้แจงข้อผิดพลาดแก่ผู้ร่วมงาน	4.33	0.72	มาก	4.25	0.76	มาก	4.03	0.86	มาก	4.40	0.68	มาก	4.25	0.61	มาก
4. เป็นผู้รู้จักเพื่อนนักเพื่อนบา	4.23	0.75	มาก	4.24	0.78	มาก	4.02	0.89	มาก	4.35	0.74	มาก	4.21	0.69	มาก
5. มีความจริงใจและเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน	4.26	0.76	มาก	4.35	0.83	มาก	4.12	0.90	มาก	4.51	0.67	มากที่สุด	4.31	0.81	มาก
6. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.81	มาก	4.25	0.78	มาก	4.00	0.89	มาก	4.17	0.71	มาก	4.14	0.71	มาก
7. มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์	4.23	0.74	มาก	4.31	0.67	มาก	4.03	0.92	มาก	4.28	0.71	มาก	4.21	0.69	มาก
8. ให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้กระทำความดี	4.30	0.75	มาก	4.39	0.77	มาก	4.15	0.88	มาก	4.45	0.70	มาก	4.32	0.71	มาก
9. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.43	0.68	มาก	4.38	0.84	มาก	4.10	0.96	มาก	4.59	0.68	มากที่สุด	4.37	0.67	มาก
10. เป็นผู้ที่สามารถประสานความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ร่วมงาน	4.23	0.78	มาก	4.28	0.86	มาก	4.14	0.87	มาก	4.36	0.69	มาก	4.25	0.61	มาก
รวม	4.28	0.57	มาก	4.31	0.63	มาก	4.09	0.77	มาก	4.41	0.53	มาก	4.28	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.14 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมและรายภูมิภาค อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ สำหรับภาคใต้ อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ ยกเว้น พุดจาสุภาพ ตรงต่อเวลา ความจริงใจและเป็นกันเองกับเพื่อร่วมงาน ใจกว้าง ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละภูมิภาค จำแนกเป็นรายคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ			ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			ภาคใต้			รวม					
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ															
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชา นาฏศิลป์ ดนตรี ทุกระดับ	4.20	0.79	มาก	4.20	0.87	มาก	4.09	0.85	มาก	4.26	0.72	มาก	4.18	0.72	มาก
2. มีความรู้ความสามารถในการมีผลการสอน ครูศิลปะทุกสาขา	4.06	0.91	มาก	4.14	0.85	มาก	3.99	0.94	มาก	4.11	0.77	มาก	4.07	0.79	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการวัดประเมินผล วิชาศิลปะ	4.05	0.89	มาก	4.20	0.84	มาก	4.05	0.86	มาก	4.27	0.70	มาก	4.14	0.63	มาก
4. มีความสามารถในการกระตุ้นและสนับสนุน ครูผู้สอนให้มีการพัฒนาตนเอง รวมทั้งคิด ประดิษฐ์ชุดการแสดงอยู่เสมอ	4.15	0.84	มาก	4.21	0.83	มาก	4.06	0.91	มาก	4.37	0.63	มาก	4.19	0.71	มาก
5. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการ จัดการแสดงและการบรรเลงเพลงขับร้อง	4.06	0.88	มาก	4.18	0.80	มาก	3.93	0.92	มาก	4.12	0.77	มาก	4.07	0.71	มาก
6. มีความรู้ความเข้าใจในการมีเทศกัมกับ ติดตามการแสดงและการบรรเลงขับร้อง	4.05	0.83	มาก	4.16	0.83	มาก	4.01	0.85	มาก	4.12	0.73	มาก	4.08	0.76	มาก
7. มีความรู้ความสามารถในการกำกับการแสดง และการบรรเลงเพลงขับร้อง	3.99	0.92	มาก	4.08	0.93	มาก	3.95	0.90	มาก	3.90	0.87	มาก	3.98	0.71	มาก
8. มีความรู้ความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ และการบรรเลง ขับร้อง	3.93	0.91	มาก	4.00	0.98	มาก	3.94	0.87	มาก	4.06	0.84	มาก	3.98	0.72	มาก

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ภาคเหนือ		ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม								
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		\bar{X}	S.D.	ระดับ					
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ															
9. มีความรู้ความสามารถในการสรรหา ควบคุม และใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรเพื่อการเรียน	4.23	0.79	มาก	4.23	0.80	มาก	4.07	0.83	มาก	4.24	0.82	มาก	4.19	0.71	มาก
10. มีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนให้มีการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการเรียนการสอนและการจัดการแสดงเผยแพร่	4.23	0.79	มาก	4.30	0.83	มาก	4.14	1.02	มาก	4.42	0.77	มาก	4.27	0.77	มาก
11. มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอระดับบริหารวิทยุศิลป์ คนตรี ให้เป็นรัฐจัด เข้าใจ และยอมรับของสังคม	4.29	0.85	มาก	4.38	0.80	มาก	4.18	0.88	มาก	4.50	0.67	มาก	4.33	0.67	มาก
รวม	4.10	0.69	มาก	4.17	0.70	มาก	4.03	0.72	มาก	4.19	0.59	มาก	4.14	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.15 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายภูมิภาค อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายคุณลักษณะในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ หากพิจารณาแยกเป็นรายคุณลักษณะและรายภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์
ตามธรรมชาติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์
ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามธรรมชาติ
ของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ดังปรากฏผลในตารางที่ 4.16 – 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
วิทยาลัยนาฏศิลป์ตามธรรมชาติของผู้บริหารครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา
ในภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร		df	SS	MS	F	p
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.83	1.44	4.97*	.00
	ภายในกลุ่ม	689	199.61	0.29		
	รวม	691	202.49			
ด้านความรู้ความสามารถ ทางการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	8.99	4.49	10.98*	.00
	ภายในกลุ่ม	689	282.16	0.40		
	รวม	691	291.10			
ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.68	4.34	11.34*	.00
	ภายในกลุ่ม	689	263.80	0.38		
	รวม	691	272.49			
ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.69	1.84	4.19*	.01
	ภายในกลุ่ม	689	303.57	0.44		
	รวม	691	207.27			
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.18	1.09	2.73	.06
	ภายในกลุ่ม	689	275.62	0.40		
	รวม	691	277.81			
ด้านความรู้ความสามารถ ทางวิชาชีพพิเศษ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.61	0.80	1.69	.18
	ภายในกลุ่ม	689	327.88	0.47		
	รวม	691	329.50			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.53	2.17	5.52*	.00
	ภายในกลุ่ม	689	271.28	0.39		
	รวม	691	277.81			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.16 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ในผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ มีระดับความพึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปราบกฏตามตารางที่ 4.17 – 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ

สถานภาพ	X	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน นักศึกษา
			4.47	4.36
ผู้บริหาร	4.47		0.11	0.21*
ครู อาจารย์	4.36			0.01
นักเรียน นักศึกษา	4.26			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 แสดงว่า ผู้บริหาร และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ในด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์สูงกว่านักเรียนนักศึกษา

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทัศนคติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน นักศึกษา
		4.51	4.34	4.16
ผู้บริหาร	4.51		0.17	0.35*
ครู อาจารย์	4.34			0.18
นักเรียน นักศึกษา	4.16			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 แสดงว่า ผู้บริหาร และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ในด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารมีระดับความพึงประสงค์สูงกว่านักเรียน นักศึกษา

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทัศนคติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน นักศึกษา
		4.57	4.42	4.24
ผู้บริหาร	4.57		0.15	0.33*
ครู อาจารย์	4.42			0.18
นักเรียน นักศึกษา	4.24			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 แสดงว่า ผู้บริหาร และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ ในด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหาร มีระดับความพึงประสงค์สูงกว่านักเรียน นักศึกษา

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างทรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านคุณธรรม

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู อาจารย์	นักเรียน นักศึกษา
			4.50	4.35
ผู้บริหาร	4.50		0.15	0.24*
ครู อาจารย์	4.35			0.09
นักเรียน นักศึกษา	4.26			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 แสดงว่า ผู้บริหาร และนักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ ในด้านคุณธรรม ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหาร มีระดับความพึงประสงค์สูงกว่านักเรียน นักศึกษา

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรศนะ ของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค ดังปรากฏผลในตารางที่ 4.21- 4.26 ดังนี้

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
วิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรงสนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาที่ตั้ง
อยู่ในแต่ละภูมิภาค ในภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร		Df	SS	MS	F	p
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.61	1.54	5.35*	.00
	ภายในกลุ่ม	688	197.87	0.28		
	รวม	691	202.49			
ด้านความรู้ความสามารถ ทางการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	3	6.13	2.04	4.93*	.00
	ภายในกลุ่ม	688	284.97	0.41		
	รวม	691	291.10			
ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.68	2.56	6.65*	.00
	ภายในกลุ่ม	688	264.80	0.38		
	รวม	691	272.49			
ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	9.06	3.02	6.97*	.00
	ภายในกลุ่ม	688	298.20	0.43		
	รวม	691	307.27			
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	6.53	2.17	5.52*	.00
	ภายในกลุ่ม	688	271.28	0.39		
	รวม	691	277.81			
ด้านความรู้ความสามารถ ทางวิชาชีพพิเศษ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.45	0.81	1.72	.16
	ภายในกลุ่ม	688	327.04	0.47		
	รวม	691	329.50			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	8.68	4.34	11.34*	.00
	ภายในกลุ่ม	688	263.80	0.38		
	รวม	691	272.49			

จากตารางที่ 4.21 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัย
นาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ มีระดับความพึงประสงค์ในผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและรายด้าน ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ
ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์
ส่วนด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ มีความพึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏตามตารางที่ 4.22 – 4.26 ดังนี้

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย
นาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านบุคลิกภาพ

ภูมิภาค	\bar{X}	เหนือ	กลางและ	ตะวันออก	ใต้
			ตะวันออก	เฉียงเหนือ	
		4.36	4.35	4.15	4.38
เหนือ	4.36		0.01	0.21*	0.02
กลางและตะวันออก	4.35			0.20*	0.03
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.15				0.23*
ใต้	4.38				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.22 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัย
นาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค มีระดับความพึงประสงค์ในด้านบุคลิกภาพ ของผู้บริหาร
วิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาคเหนือ และภาคกลางและตะวันออก
มีระดับความพึงประสงค์สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์
ในคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย
นาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านความรู้ความสามารถ
ทางการบริหาร

ภูมิภาค	\bar{X}	เหนือ	กลางและ ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
		4.26	4.29	4.08	4.38
เหนือ	4.26		0.03	0.18	0.12
กลางและตะวันออก	4.29			0.21*	0.09
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.08				0.30*
ใต้	4.38				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัย
นาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค มีระดับความพึงประสงค์ในด้านความรู้ความสามารถทางการ
บริหาร ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาคกลางและ
ตะวันออก มีระดับความพึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และ ภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์ด้านดังกล่าวสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย
นาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านความเป็นผู้นำ

ภูมิภาค	\bar{X}	เหนือ	กลางและ ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
		4.38	4.35	4.13	4.49
เหนือ	4.38		0.03	0.25*	0.11
กลางและตะวันออก	4.35			0.22*	0.14
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.13				0.36*
ใต้	4.49				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.24 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค มีระดับความพึงประสงค์ในด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาคเหนือและภาคกลางและตะวันออก มีระดับความพึงประสงค์ด้านความเป็นผู้นำสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์ด้านดังกล่าวสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านคุณธรรม

ภูมิภาค	\bar{X}	เหนือ	กลางและ	ตะวันออก	ใต้
			ตะวันออก	เฉียงเหนือ	
		4.33	4.34	4.09	4.47
เหนือ	4.33		0.01	0.24*	0.14
กลางและตะวันออก	4.34			0.25*	0.13
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.09				0.38*
ใต้	4.47				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค มีระดับความพึงประสงค์ในด้านคุณธรรม ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาคเหนือ และภาคกลางและตะวันออก มีระดับความพึงประสงค์ด้านคุณธรรมสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์ด้านดังกล่าวสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความแตกต่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย
นาฏศิลป์ รายคู่ระหว่างสถานที่ตั้งในแต่ละภูมิภาค ด้านมนุษยสัมพันธ์

ภูมิภาค	\bar{X}	เหนือ	กลางและ ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
		เหนือ	4.28	0.03	0.19
กลางและตะวันออก	4.31			0.22*	0.10
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.09				0.32*
ใต้	4.41				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.26 แสดงว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค มีระดับความพึงประสงค์ในด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาคกลางและตะวันออก มีระดับความพึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์ สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์ด้านดังกล่าวสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้นำเสนอ สรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระหว่างวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ตั้งอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั้ง 4 ภูมิภาค

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 *กลุ่มตัวอย่าง* กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 60 คน ครู อาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 วิทยาลัย จำนวน 265 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 367 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 692 คน

1.2.2 *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร 3) ด้านความเป็นผู้นำ 4) ด้านคุณธรรม 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 6) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.98

1.2.3 *การรวบรวมข้อมูล* ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึงวันที่ 3 กันยายน 2546 แบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 692 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 691 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ 99.85

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
- 2) วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามพรรณนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ตามกลุ่มตัวอย่าง และตามภูมิภาคที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Schcffe's)

1.3 ผลการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

1.3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามพรรณนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามพรรณนะของผู้บริหาร ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร และด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาแยกตามสถานที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

1.3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามพรรณนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้บริหาร กับ นักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ในผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครู อาจารย์ กับ นักเรียน นักศึกษา มีระดับความพึงประสงค์ในผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระหว่างวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ตั้งอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั้ง 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก และภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์ในผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ ภาคกลางและตะวันออก และภาคใต้ มีระดับความพึงประสงค์ในผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีประเด็นที่น่าสนใจ และนำมาอภิปราย 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ และด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ พิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: บทคัดย่อ) พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในทรรณะของกรมการ โรงเรียน และครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 อยู่ในระดับมาก โดยสามลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำ รวมทั้ง ลีลา สุวรรณนิมิตร (2533: บทคัดย่อ) พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลตามทรรณะของผู้สอนใน โรงเรียนอนุบาล เป็นรายด้าน สามลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการปฏิบัติงาน และจากการศึกษาของ สุวภา บุญรัตน์ (2535: บทคัดย่อ) พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนการศึกษาพิเศษตามทรรณะของผู้บริหารและครู อาจารย์ โรงเรียนการศึกษาพิเศษ เป็นรายด้าน เรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยสามลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประพันธ์ ไพลดำ (2537: บทคัดย่อ) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตามทรรณะของครู และกรมการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัด

ปราจีนบุรี อยู่ในระดับมาก และจิต แก้วทิพย์พบว่าลักษณะคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามพรรณนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู อาจารย์ ในลักษณะรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย นานุกสิปป ด้านความเป็นผู้นำ มีความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะความเป็นผู้นำเป็นความสามารถ ในการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ให้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่ง ผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูงนั้น จะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถควบคุมอารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจในการ ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับสุรัฐ ศิลปอนันต์ (2520: 68-71) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหาร ว่าต้องมีความสามารถในการตัดสินใจ สามารถ จูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานได้อย่างสม่ำเสมอ และสำนักเลขาธิการคุรุสภา (อ้างถึงใน สุทัศน์ อนุพันธ์ 2542: 13-14) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติตน และปฏิบัติหน้าที่ ข้อที่ 11 ว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ และสร้างผู้นำ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้า และในการวิจัยครั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ รายด้าน และรายข้อ มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1.1 จากผลการวิเคราะห์รายข้อในแต่ละด้าน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจมาอภิปรายผล คือ

1) ด้านบุคลิกภาพ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนานุกสิปป ในระดับมาก สามลำดับแรก คือ กล้าพูด หรือแสดงออก ต่อหน้าชุมชน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน แต่งกายสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่ง สอดคล้องกับสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: 66) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในทัศนะของกรรมการ โรงเรียน และครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 พบว่า สามลำดับแรก คือ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความกระตือรือร้นในการ ทำงาน มีความสุขุมรอบคอบ และแต่งกายสะอาด เหมาะสมกับกาลเทศะ และสอดคล้องกับอุมาพร บุญญาวิโรจน์ (2538: 82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในทัศนะ ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล พบว่า ผู้บริหารควรมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวอยู่เสมอ ทั้งนี้ คงเป็น เพราะในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบการศึกษา ข้อมูลข่าวสาร ที่มีความถูกต้อง แม่นยำ ฉับไว การกล้าตัดสินใจของผู้บริหาร กล้าพูดหรือแสดงออกต่อหน้าชุมชน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน แต่งกายสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะ และขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยนานุกสิปป ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยด้าน นานุกสิปป

2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามลำดับแรก คือ ผู้บริหารควรมีการวางแผนและปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ มีการจัดแบ่งสายปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และเหมาะสม และมีการประสานงานที่ดี สอดคล้องกับบุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532: 90) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคณะผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารงาน พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญคือ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน สามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงาน และสามารถสร้างความเชื่อถือให้ผู้บังคับบัญชาได้ และจากการศึกษาของสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: 66) เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในทัศนะของกรรมการ โรงเรียน และครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพราะการวางแผนและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ มีการจัดแบ่งสายปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และเหมาะสม และมีการประสานงานที่ดี ย่อมทำให้งานประสบความสำเร็จ อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแบบยั่งยืน

3) ด้านความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามลำดับแรก คือ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: 66) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในทัศนะของกรรมการ โรงเรียน และครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 พบว่าผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวยุคปัจจุบันประสบกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม คนส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้ถึงเล็ดต่อการตัดสินใจ ดังนั้น ผู้บริหารจึงถูกคาดหวังให้เป็นคนที่มีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำสามารถแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ถูกต้อง รวดเร็ว บนพื้นฐานของการศึกษาข้อมูลวิเคราะห์สถานการณ์อย่างถี่ถ้วน

4) ด้านคุณธรรม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามลำดับแรก คือ มีความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต เน้นความถูกต้องมากกว่าถูกใจในการปฏิบัติงาน และมีความเมตตา กรุณา รักห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับโยธิน จารุภูมิ (2526: 133-134) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารควรมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และสอดคล้องกับสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: 67) ได้ศึกษา

ถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในทัศนะของกรรมการ โรงเรียน และครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 พบว่า สามลำดับแรก คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม และยึดระบบคุณธรรมในการบริหาร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันเป็นยุคแห่งการแข่งขัน คนส่วนใหญ่แย่งชิงเพื่อพวกพ้องของตน ประกอบกับนโยบายการกระจายอำนาจ ทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นที่คาดหวังของคนทั่วไปว่า ต้องเป็นบุคคลที่มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เน้นความถูกต้องมากกว่าฉ้อโกงในการปฏิบัติงาน และมีความเมตตากรุณา รักห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงาน

5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามลำดับแรก คือ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้กระทำความดี และมีความจริงใจและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542: 67) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของกรรมการ โรงเรียน และครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารควรใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีความจริงใจกับผู้ร่วมงาน เป็นคนตรงต่อเวลา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะยุคปัจจุบันทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เน้นความเป็นประชาธิปไตย ข้อมูลต่างๆ สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งในบางครั้งเพื่อความรวดเร็วในการตัดสินใจให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้บริหารต้องดำเนินการตามนโยบายมากกว่าการรอฟังความคิดเห็น ดังนั้น ผู้บริหารควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ทั้งในและนอกหน่วยงาน โดยเฉพาะต้องเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้กระทำความดี รวมทั้งมีความจริงใจและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน

6) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามลำดับแรก คือ มีความรู้ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ เพื่อยกระดับวิชาชีพด้านนาฏศิลป์ คนตรี ให้เป็นที่รู้จัก เข้าใจ และยอมรับของสังคม มีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนให้มีการนำเอานวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน และการจัดการแสดงเผยแพร่ และมีความรู้ ความสามารถในการสรรหา ระดม และใช้ทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณ และบุคลากร เพื่อการเรียนการสอนวิชาศิลปะ และการจัดการแสดงเผยแพร่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป ส่วนใหญ่ได้รับกระแสอิทธิพลอารยธรรมตะวันตก มากกว่าการตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รวมทั้งค่านิยมที่ว่า การเรียนวิชาชีพเฉพาะด้านนาฏศิลป์ คนตรี เป็นการเดินกินรำกิน เรียนแล้วไม่รู้ว่าจะทำงานอะไร ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ปลูกกระแสค่านิยมให้วิชาชีพด้านนาฏศิลป์ คนตรี เป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนั้นวิชาชีพเฉพาะ ด้าน

นาฏศิลป์ ดนตรี ไม่มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนอย่าง กว้างขวาง ประกอบกับเป็นวิชาชีพเฉพาะซึ่งมีลักษณะธรรมชาติวิชาที่เฉพาะไม่เหมือนวิชาทั่วไป ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายสรรหา และระดมทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณ และบุคลากร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำเอานวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียน การสอน และการจัดการแสดงเผยแพร่ ตลอดจนเพื่อการเรียนการสอนวิชาศิลปะ และการจัดการ แสดงเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี

2.1.2 จากผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร มีทรศนะโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ ด้านความเป็นผู้นำ และ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหาร จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับลีลา สุวรรณนิมิตร (2533: 169-170) พบว่า คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมี โดยผู้บริหาร ต้องมีไหวพริบปฏิภาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการ โน้มน้าว และกระตุ้นให้ ครูทำงานร่วมกัน ประกอบกับต้องมีคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับนโยบาย และ ความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ส่วนบุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532: 90) ได้ทำการวิจัยเรื่องการ ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยม สามารถจำแนกได้ 4 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน จากผลการวิจัย ข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรศนะของ ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ต้องมีความรับผิดชอบ สูง มีคุณธรรมอันเป็นตัวอย่างได้ เป็นผู้ที่เสียสละทำประโยชน์ให้แก่ส่วนร่วม เชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ รวมทั้งต้องมีคุณลักษณะ ด้านความสามารถในการบริหาร งาน ซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญ คือ มีความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการ ปฏิบัติงาน สามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงาน และความรับผิดชอบต่อผู้อื่นได้

2.2 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการบริหารงานของผู้บริหารตาม ทรศนะของ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา พบว่า ทรศนะของกลุ่มตัวอย่างของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารมีทรศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย

นาฏศิลป์ต่างกับนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร และด้านคุณธรรม และนักเรียน นักศึกษา มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความเป็นผู้นำ ต่างกับผู้บริหาร และครู อาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้ เพราะโดยในภาพรวม ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เห็นว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่อยู่ในตัวทุก ๆ คนอยู่แล้ว และความรู้ความสามารถทางวิชาชีพแม้ไม่มีความรู้ ก็สามารถแสวงหาได้ตลอด จึงมีความเห็นว่าเป็นไม่ต่างกัน ส่วนที่ผู้บริหาร และครู อาจารย์มีความคิดเห็นต่างกับนักเรียน นักศึกษา ในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านคุณธรรม และด้านความเป็นผู้นำ เพราะ ประสบการณ์ วัสดุ และภาระหน้าที่แตกต่างกัน ผู้บริหาร และครู อาจารย์ จะใช้ประสบการณ์ในการบริหารที่ผ่านมา เป็นตัวตัดสินความคิดเห็น ส่วนนักเรียน นักศึกษา ซึ่งมีประสบการณ์ในการผ่านผู้บริหารมาหลายคน จึงนำเอาผลงานการบริหารที่ผ่านมา เปรียบเทียบกัน และคิดว่าความเป็นผู้นำ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการบริหารงานของผู้บริหาร ตามทัศนคติของ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของวิทยาลัย ในภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม และผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในภาคกลางและตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้าน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาของทุกภาคเห็นว่า ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ สามารถเรียนรู้ได้ และผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง มีทั้งผู้ที่มีวุฒิโดยตรงทางวิชาชีพพิเศษ และผู้ที่ไม่มีความรู้ทางวิชาชีพพิเศษ จึงสามารถบริหารงานในวิทยาลัยนาฏศิลป์ได้เหมือนกัน ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างกันใน 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้

ความสามารถทางการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นเพราะลักษณะความเป็นอยู่ และอุปนิสัยของคนในแต่ละภูมิภาคซึ่งเป็นผู้ตอบแตกต่างกัน และผู้บริหารที่ขึ้นดำรงตำแหน่งในวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น ๆ มีการผลัดเปลี่ยนอยู่ตลอด ไม่มีวิทยาลัยใดที่ไม่มีมีการเปลี่ยนผู้บริหาร จึงทำให้ผู้ตอบเห็นความแตกต่างกันทั้ง 5 ด้าน จากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม ต่างจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์ ต่างจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เปิดการเรียนการสอนในภายหลังไม่นานนัก แต่วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการเปลี่ยนผู้บริหารหลายคน และเปลี่ยนบ่อยกว่าภาคอื่น ซึ่งมีทั้งผู้บริหารที่มาจากภูมิภาคนั้น ๆ และผู้บริหารที่มาจากภูมิภาคต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปรียบเทียบกัน และการที่ผู้บริหารเป็นบุคคลที่อยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ ทำให้เข้าใจภาษาวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณี ดีกว่าผู้บริหารที่มาจากภาคอื่น ๆ ความคิดเห็นด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ ความสามารถในการบริหารแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะของการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในทรรศนะของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ควรใช้ผลวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา

3.1.2 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ควรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

1) กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาให้ชัดเจน โดยศึกษาข้อมูลจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

2) ควรนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

มากำหนดในหลักสูตรฝึกอบรม และพัฒนานุเคราะห์ที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

3) ควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในปัจจุบัน ในคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร

3.1.3 สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ควรตระหนักถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ มากำหนดเป็นหลักสูตรในการอบรมพัฒนาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัย ครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดกรมศิลปากร ในกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เป็นต้น

3.2.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การุณ สุทธิกุล “ความคาดหวังของบุคลากรต่อบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัย
นาฏศิลป์” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2541
- กิติมา ปรีดีดิถิก *ทฤษฎีบริหารองค์การ* กรุงเทพมหานคร ธนะการพิมพ์ 2529
- กิตติ สุภานนทเดชากุล “การเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยระบบ
สารสนเทศ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2532
- โกวิท วรพิพัฒน์ *เตรียมผู้บริหารการศึกษาระดับสูง* กรมสามัญศึกษา 2532 หน้า 25
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน *เอกสารการวิจัยทางการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษา เล่มที่ 3 ครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2536)* กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี 2537
- จักรพรรดิ วะทา “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ในทศวรรษหน้า (ค.ศ.1995-
2005)” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2538
- จรรยา สุวรรณทัต และดวงกมล เวชบรรยงค์รัตน์ *จิตวิทยาทั่วไป* นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช 2529
- จิราภรณ์ สีขาว “ภาพลักษณ์ สถาบันผู้บริหารการศึกษา ตามความรับรู้ของผู้บริหารการศึกษา
ระดับสูง” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536 (อัดสำเนา)
- เฉลิม รัชชนะกุล “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ ในเขตการศึกษา 11” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
ภาคบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524
- ชวนชม ชินะตั้งกูร “พฤติกรรมของผู้บริหาร : ผลกระทบที่มีต่อบรรยากาศขององค์การ”
บทความทางวิชาการสำหรับผู้บริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม ม.ป.ป.

ไชยยันต์ เกิดเหมาะ “ปัจจัยของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2544

ถวิล อรัญเทศ “นักบริหารมืออาชีพ” *วารสารวิชาการ* ปี 44 (2 ก.พ.2544) หน้า 17-19
ทวิศักดิ์ จันทรรสาร *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด* ม.ป.ท. 2528 หน้า 28

ทัศนีย์ วงศ์เย็น “การวิเคราะห์ลักษณะความเป็นนักพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538

ธงชัย สันติวงษ์ *องค์การและการบริหาร* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2530

ธีระ รุญเจริญ *การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2521
เอกสารอัดสำเนา หน้า 18

_____ . *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย* สำนักนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สกศ. กรุงเทพมหานคร 2545

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ *ภาวะผู้นำหรือประมุขศิลป์* ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 2522 หน้า 216 – 217

_____ . *หลักการบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525

นิพนธ์ กินาวงศ์ *หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พิชญเศศ 2526

นิวัฒน์ น้อยมณี “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของข้าราชการ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2527 หน้า 113 – 168

บุญมา กัมปนาทพงษ์ “การศึกษาหาคุณลักษณะหาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ” บริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2532

ประถม แสงสว่าง “คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาที่คนไทยพึงประสงค์” ใน *รายงานการวิจัย* กรุงเทพมหานคร ไทยรัฐ 2524

- ประดม แสงสว่าง *การบริหารการศึกษาเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร บางกอกสาส์น 2524
- ประพันธ์ ไพลดำ “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีของ
ครู และคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดปราจีนบุรี” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2537
- ประสาน สีสันต์ “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานด้าน
ชุมชน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร 2538
- ปรีชา คัมภีรปกรณ “หน่วยที่ 3 บทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนงานวิชาการ” ใน *เอกสาร
ประกอบการสอนชุดวิชา การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2533
- พนัส หันนาคินทร์ *หลักการบริหารโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2513
- พงษ์เทพ วรกิจโกศลกร และพรทิพ วรกิจโกศลกร (บรรณาธิการ) *ภาพลักษณ์นั้นสำคัญยิ่ง: การ
ประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์* กรุงเทพมหานคร 2533
- พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง “ครูผู้เชี่ยวชาญ” *วารสารข้าราชการครู* 18 , 6 (สิงหาคม-กันยายน 2541)
หน้า 8 - 16
- ภิญโญ สาธร *การบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศ.การพิมพ์ 2523
- เมธี ปิลันธนานนท์ *การบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร พัทธอักษร 2525
- ยนต์ ชุมจิต *การพัฒนาครู* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์ 2535
- ระวีวรรณ ชินะตระกูล *หลักการการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ที. พี. พรินเตอร์ 2538
- ราชบัณฑิตยสถาน *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาไทย-อังกฤษ* กรุงเทพมหานคร รุ่งเรืองศิลป์
การพิมพ์ 2524
- _____ . *พจนานุกรมฉบับ พ.ศ.2525* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์ 2526
- ลีลา สุวรรณนิมิตร “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ตามทัศนะของครู
ผู้สอนในโรงเรียนของรัฐ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2533

- วิจิตร วรุฒบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล *การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*
กรุงเทพมหานคร ขนิษฐาการพิมพ์ 2521
- วิจิตร ศรีสอาน “หน่วยที่ 1-2 หลักและระบบบริหารการศึกษา” เล่มที่ 1 นนทบุรี ฝ่ายการพิมพ์
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2523
- วิจิตร อาวะกุล *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ขนิษฐาการพิมพ์ 2538
- ศรียา สุขพานิช “ผู้บริหารกับความเป็นผู้นำทางการศึกษา” *บทความทางวิชาการสำหรับผู้บริหาร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร* นครปฐม มปป.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ “ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด
นครราชสีมา” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช* 2542
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชนะ *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528
- ศิลปากร, กรม *90 ปี กรมศิลปากร* รุ่งศิลปการพิมพ์ 2544 หน้า 36 – 38
- ศิลปากร, กรม *92 ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร* รุ่งศิลปการพิมพ์ 2546 หน้า 11 – 15
- ศิลปศึกษา, กอง *การจัดการศึกษาศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี และช่างศิลป์*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2538
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ *ผู้บริหารผู้นำการพัฒนาการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา 2540
- สมพงษ์ เกษมสิน *การบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
2526
- สมภพ โรจนพันธ์ และคณะ *นักบริหารระดับโลก “หัวหน้ามือหนึ่งและองค์การมือเหนือ”*
กรุงเทพมหานคร ราชดำริพลับลิเคชั่น 2530
- สมยศ นาวิการ *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ดวงกมล 2520
- สมศรี เขียมธรรม และคณะ, บรรณาธิการ *กระทรวงวัฒนธรรม* รุ่งศิลปการพิมพ์ 2546 (จัดพิมพ์
เนื่องในโอกาสจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรม ปีพุทธศักราช 2545)
- สาคร จันทรทองอ่อน “คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามทัศนะ
ของครู อาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช” *ปริญญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร* 2536

- สิทธิโชค วรรณสันติกุล *จิตวิทยาการจัดองค์กร* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
 บั๊กเบงก์ 2540
- สุรศักดิ์ ฉายขุนทด “ลักษณะที่เป็นจริง และลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนระของตนเอง ครู และ
 ผู้ปกครอง เขตการศึกษา 11” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533
- สุทัศน์ อนุพันธ์ “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของกรรมการโรงเรียน
 และครูอาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตพื้นที่การศึกษา 11”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2542
- สุรัฐ ศิลปอนันต์ *นักบริหาร* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เจริญผล 2520
- เสถียร เหลืองอร่าม *หลักมนุษยสัมพันธ์ต่อการบริหารในองค์กร* ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
 2521
- อนันต์ มาสวัสดิ์ “คุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาตามทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา
 จังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518
- อรุณ รักธรรม *การพัฒนาองค์การแนวความคิด และการประยุกต์ใช้ในระบบสังคมไทย* ม.ป.ท.,
 ม.ป.ป. 2522
- อาภา ภมรบุตร *จิตวิทยาในการปกครอง* กรุงเทพมหานคร โพธิ์สามต้นการพิมพ์ 2526
- _____ . *มนุษยสัมพันธ์* กรุงเทพมหานคร ดวงกมล 2529
- เอกชัย กี่สุขพันธ์ *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์
 2533
- อุทัย หิรัญโต *การบริหารประยุกต์* กรุงเทพมหานคร เอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์ 2532
- อุทัย หิรัญโต *ศิลปศาสตร์ของนักบริหาร* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ 2520
 หน้า 6-9
- อุมาพร บุญญาวิโรจน์ “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทัศนะของ
 ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา-
 ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2538

- Bernard , Haroll W. *Mental Health in Classroom*. New York : McGraw – Hill, 1970.
- Flippo , Edwin B. *Management: A Behavioral Approach*. Boston : Alleyn and Bacon Inc, 1969.
- HillGard , Ernest R. *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace and Word, 1965.
- Massie , Joheph L. *Essential of Management*. New York : Prentice-Hall , 1964.
- Robbins , Stephen P. *The Administrative Process*. New Delhi : Prentice-Hall , 1985.
- Stogdill , Ralph M. *Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research*. New York : The Free Press , 1974.
- Tead , Ordway. *The Art of Administration*. New York : McGraw-Hill Book , 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

ที่ ทม 1307 / 142

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

28 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายสุรชาติ นุกุลธรรม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน..... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุพัตร์ พิบูลย์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุพัตร์ พิบูลย์)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาศึกษาศาสตร์

โทร. 02 -5033566

โทรสาร 02 -5033567

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือ

1. ชื่อ ดร. ไพรัช ถิตย์ผาด (ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพ
ในส่วนราชการ สป. ศธ.)
สถานที่ทำงาน ศูนย์ปฏิบัติการโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ ชั้น 3
อาคารรัชมังคลาภิเษก กระทรวงศึกษาธิการ
วุฒิการศึกษา กุรุศาสตร์มหาบัณฑิต เอกบริหารการศึกษา (คม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (ศษ.ด) สาขาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล
ประสบการณ์และความชำนาญ ด้านวิจัยการศึกษา การบริหารการศึกษาเขียนตำรา
2. ชื่อ นายการุณ สุทธิกุล (ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี)
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี ถนนสุพรรณบุรี – ชัยนาท อ.เมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี 72000 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม)
เอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประสบการณ์และความชำนาญ ด้านการบริหารศึกษา
3. ชื่อ นายสามารถ มุขโต (ผู้อำนวยการโรงเรียนสองพี่น้องวิทยา)
สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม) เอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์
ประสบการณ์และความชำนาญ ด้านบริหารการศึกษา
4. ชื่อ นางสุมาลี สุทธิกุล (หัวหน้างานวัดผลประเมินผลการศึกษา)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดทุ่งคอก อ. สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา กุรุศาสตร์มหาบัณฑิต(คม.)เอกวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์และความชำนาญ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

5. ชื่อ นางสาวสันติยา ไชยศรีชดธาร อาจารย์ 3 ระดับ 9
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี
วุฒิทางการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.ม.) สาขาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์และความชำนาญ ด้านการวิจัยการศึกษา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 1307 / 132

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

28 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน

เนื่องด้วย นายสุรชาติ นกุลธรรม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดย เดินทางมาทดลองเครื่องมือ ในวันที่ มิถุนายน 2546 และผลการวิจัยที่ได้รับจะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุพัตร์ พิบูลย์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุพัตร์ พิบูลย์)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
รักษาราชการแทน ประธานกรรมการสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2503-3566

โทรสาร 0-2503-3567

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี โทร. 0-3553-5247-8
 ที่ - วันที่ 1 สิงหาคม 2546
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

ด้วยข้าพเจ้า นายสุรชาติ นุกุลธรรม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ขณะนี้กำลังศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาตามข้อมูลที่กำหนดให้ พร้อมทั้งกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 1 กันยายน 2546 ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย ทุกท่าน
2. ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 30 คน
3. นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง หรือนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง จำนวน 35 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุรชาติ นุกุลธรรม
 (นายสุรชาติ นุกุลธรรม)
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7
 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี โทร. 0-3553-5247-8
 ที่ - วันที่ 1 สิงหาคม 2546
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

ด้วยข้าพเจ้า นายสุรชาติ นกุลธรรม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ขณะนี้กำลังศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาตามข้อมูลที่กำหนดให้ พร้อมทั้งกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 1 กันยายน 2546 ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย ทุกท่าน
2. ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 25 คน
3. นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง หรือนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง จำนวน 30 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุรชาติ นกุลธรรม

(นายสุรชาติ นกุลธรรม)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี โทร. 0-3553-5247-8

ที่ - วันที่ 1 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

ด้วยข้าพเจ้า นายสุรชาติ นกุลธรรม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ขณะนี้กำลังศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาตามข้อมูลที่กำหนดให้ พร้อมทั้งกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 1 กันยายน 2546 ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย ทุกท่าน
2. ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 25 คน
3. นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง หรือนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง จำนวน 30 คน

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุรชาติ นกุลธรรม

(นายสุรชาติ นกุลธรรม)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี โทร. 0-3553-5247-8
 ที่ - วันที่ 1 สิงหาคม 2546
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

ด้วยข้าพเจ้า นายสุรชาติ นุกุลธรรม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ขณะนี้กำลังศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาตามข้อมูลที่กำหนดให้ พร้อมทั้งกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 1 กันยายน 2546 ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย ทุกท่าน
2. ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 20 คน
3. นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง หรือนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง จำนวน 40 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุรชาติ นุกุลธรรม

(นายสุรชาติ นุกุลธรรม)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี โทร. 0-3553-5247-8

ที่ - วันที่ 1 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง

ด้วยข้าพเจ้า นายสุรชาติ นกุลธรรม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ขณะนี้กำลังศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาตามข้อมูลที่กำหนดให้ พร้อมทั้งกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 1 กันยายน 2546 ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย ทุกท่าน
2. ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอน จำนวน 20 คน
3. นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง หรือนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง จำนวน 40 คน

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุรชาติ นกุลธรรม

(นายสุรชาติ นกุลธรรม)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี โทร. 0-3553-5247-8

ที่ -

วันที่ 1 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์.....

ตามที่ข้าพเจ้า นายสุรชาติ นฤถรรรม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ได้ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์..... ตอบแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ และขอความกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 1 กันยายน 2546 ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้รับคืนแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว และได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการตามหลักการวิจัย เพื่อจะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงใช้ในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ อีกครั้งหนึ่ง

สุรชาติ นฤถรรรม

(นายสุรชาติ นฤถรรรม)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามงานวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องของสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามทรรศนะคติของท่าน โดยแยกตามคุณลักษณะด้านต่างๆ จำนวน 6 ด้าน ซึ่งขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ตอบแบบสอบถามที่ท่านพึงประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิจัยถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย ตามทรรศนะคติของผู้บริหาร ผู้ดำรงตำแหน่งในสายงานบริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ซึ่งท่านสามารถแสดงความคิดเห็น และตอบได้อย่างอิสระ คำตอบของท่าน ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน และ/หรือการเรียนการสอนแต่อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดกรุณาให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและตรงกับความรู้สึก และความต้องการของท่าน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

สุรชาติ นุกุลธรรม

(นายสุรชาติ นุกุลธรรม)

นิติศิปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถาม

"คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์"

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลของวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่านในวิทยาลัย
 - () ผู้บริหารหรือผู้ช่วยหรือหัวหน้าฝ่าย
 - () ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน
 - () นักเรียน นักศึกษา

2. ภูมิภาคที่วิทยาลัยของท่านตั้งอยู่
 - () ภาคเหนือ
 - () ภาคกลางหรือภาคตะวันออก
 - () ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - () ภาคใต้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ในช่องระดับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัย	ระดับที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
☐	ด้านบุคลิกภาพ เป็นคนขี้มั่วเข้มแจ่มใส						
☐	ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร มีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง						

จากตัวอย่างการตอบข้อที่ หมายความว่า ในความคิดเห็นของท่านต้องการให้ผู้บริหารวิทยาลัยมีคุณลักษณะเป็นคนขี้มั่วเข้มแจ่มใส มากที่สุด

จากตัวอย่างการตอบข้อที่ หมายความว่า ในความคิดเห็นของท่านต้องการให้ผู้บริหารวิทยาลัยมีคุณลักษณะของการมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง มาก

ภาคผนวก ง
ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหา
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
ด้านบุคลิกภาพ							
ข้อที่ 1	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 7	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 10	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ด้านความรู้ความสามารถ ทางการบริหาร							
ข้อที่ 11	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 12	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 13	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 15	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 17	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 19	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 20	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80
ข้อที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
ด้านความเป็นผู้นำ							
ข้อที่ 22	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 23	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 24	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 25	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 26	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 27	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 28	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 29	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 30	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 31	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 32	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 33	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80
ด้านคุณธรรม							
ข้อที่ 34	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
ข้อที่ 35	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 36	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 37	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 38	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 39	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 40	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 41	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 42	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 43	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
ข้อที่ 44	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 45	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 46	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 47	+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80
ข้อที่ 48	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 49	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 50	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 51	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 52	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 53	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ด้านความรู้ความสามารถ							
ทางวิชาชีพพิเศษ							
ข้อที่ 54	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 55	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 56	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 57	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 58	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 59	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 60	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 61	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 62	+1	+1	+1	+1	0	+5	0.80
ข้อที่ 63	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
ข้อที่ 64	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุรชาติ นกุลธรรม
วัน เดือน ปีเกิด	23 มกราคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน พ.ศ.2522
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ระดับ 7